

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prežnaku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Za naročila se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pred konferenco Male antante.

Na avstrijsko-češki meji, 12. maja.

Jugoslovanska delegacija za letošnjo konferenco Male antante, ki stopa že v sedmo leto svojega obstoja, potuje v znano češko kopališče Joahimovo. Vodja delegacije, kakor že znano, je novi zunanji minister dr. Voja Marinković, ki je kot tak že l. 1924. oficijelno razpravljal s svojima kolegoma iz Male antante.

Na potovanju na predstoječo konferenco se nehoti porajajo misli na preteklost in na bodočnost te politično-diplomatske institucije. K sami konferenci je javno mnenje vseh treh držav — kakor vedno pred sestanki — že zavzelo svoje stališče, predvsem seveda vsi trije zunanji ministri.

Vsi trije so naglašali, da je Mala antanta slej ko prej važen faktor evropske politike in posebej še politike jugozapadne Evrope in da je njen daljnji obstoj potreben v interesu treh zaveznih držav in miru v Evropi. Jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković je to posebno kategorično naglašal v vseh svojih izjavah in še pristavil, da so vse govorice o slabitvi ali celo o razpadu Male antante intrige zainteresiranih, Mali antanti sovražnih držav.

Take in slične so izjave oficijelnih krogov. Mi verujemo, da so te izjave tako iskreno mišljene, kakor so izgovorjene. Zastopamo tudi stališče, da je nadaljnji obstoj Male antante skoraj življenjskega pomena za vse tri države. Zato ravno mislimo, da je potrebno na predvečer konference resno in brez kakih ozirov pretehtati naloge tega sestanka in Male antante sploh.

Naj nam bo dovoljeno ozreti se na dogodeke nedavne prošlosti. Priznati se mora, da je bil v zadnjem času najvažnejši in da je daleko presegal vse ostale politične dogodke jugoslovanski - italijanski konflikt. Relativno mala naša država je bila potisnjena od velenile Italije v kritičen in nevaren položaj. Ne pretiravamo, če trdimo, da je bil položaj toliko zaostren, da je skoraj pretela vojna nevarnost vsem trem državam Male antante. Kaj je podvzela Mala antanta v tem konfliktu? Niti ni ona kot celota, niti niso posamezne države zavzele dovolj odločnega in jasnega stališča. Češki zunanji minister dr. E. Beneš je n. pr. izjavil: Mi imamo prijateljski pakt z Jugoslavijo, imamo tako pogodbo pa tudi z Italijo; upamo, da se bo konflikt mirno rešil. V tako resnem konfliktu vsekakor ne preveč.

Bolj jasno stališče je zavzela Romunija. Od tu ni prišla sicer nobena odločna izjava o konfliktu, v katerega je bil zapleten eden zaveznikov, pač pa smo doživeli to, da je Romunija v tem resnem času sklenila prijateljsko pogodbo z državo, s katero je bil njen zaveznik v sporu. Pri tej priliki je romunska javnost pretirano navdušeno manifestirala za latinski bratski narod. Znani učenjak in politik Jorga je v tem trenutku celo predlagal, da naj latinska rasa pod protektoratom Italije zavladava nad Balkanom in naj ga konsolidira. Čitali smo tudi v časopisu o obisku romunskih nacionalistov v Budimpešti, kjer se madjarskim fašistom predlagali zvezo za obrambo proti nevarnosti od »slovanskega obroča«. Vidi se, da je romunskemu narodu še vedno velika skrb borba proti slovanstvu. Z dvema slovanskima narodoma v prijateljstvu in zavezništvu združena Romunija se vključuje temu še boji osamljenosti, obkrožena od Slovanov. Četudi lahko razumemo taka čustva, vendar smatramo, da jih ni treba manifestirati v takih prilikah.

Taka razmišljanja smatramo, da so potrebna ravno sedaj pred sestankom, kajti iskrenost in jasnost sta prvi pogoj pravega prijateljstva. Tudi smo prepričani, da bodo gospodje zunanji ministri v interesu vseh treh držav uspeali, da se taki pojavi v bodočnosti ne ponavljajo. Smatramo namreč, da ne more biti cilj Male antante edino madjarski problem.

Madjarska je uspeła, da prebije železni obroč Male antante, da se dvigne iz svoje osamljenosti. Ona se danes nahaja pod direktnim varštvom Italije. S tem je tudi razmerje držav Male antante napram Madjarski dobilo nov značaj. Moramo se zavedati, da pomenja danes vsak nastop proti Madjarski obenem nastop proti Italiji. Zato mislimo, da bo naloga zunanjih ministrov, da tudi glede tega zavzamemo jasno odrejeno stališče, da bo v

Popoln polom vseh nad SDS in njenega „naprednega bloka“.

TAKO RADIKALI KAKOR DEMOKRATI ODLOČNO ODKLANJAJO PRIBIČEVIČA.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Zastopniki SDS v Belgradu, kakor tudi tisk SDS, čutijo težaven položaj, v katerem se nahaja stranka. Zato se z vsemi silami trudijo direktno in indirektno širiti vesti, kako jih vabijo v današnjo vladno, četudi o tem ni govora. Po zatrtjevanju vladnih članov ne namerava današnja vlada reševati SDS iz težavnega položaja, v katerega je zašla s slabo politiko, da bi s pomočjo oblasti popravila svoj težaven položaj.

Zanimiva je izjava, ki jo je dal nek ugleden radikal, ki stoji blizu vladnih krogov, »Politiki«. V izjavi pravi:

»Pribičević sam in na shodih vedno močno in glasno vodi opozicijo proti novi vladi. Njegovi listi pa z največjo vztrajnostjo spuščajo v javnost vesti, celo iz vladnih krogov, kako se njegovi stranki in njemu ponuja vstop v vladno. Namera je jasna in manever prozoren. Dejansko pa ponuja Pribičević po svojih listih sam sebi vstop v vladno, na shodih pa te ponudbe zavrača. Kdor pozna Pribičevića, ve, da je on vedno pripravljen vstopiti v vladno. Njegovo načelno stališče odjenja ob vratih ministrskega kabineta. Niti upa se ne ovreči analogije, ki obstoja s parlamentarnega stališča med sestavo sedanjega kabineta in sestavo Pašičevega iz l. 1924., ko je tudi Pribičević vstopil v vladno. V skrajnem slučaju je vsaka vlada neparlamentarna, v kateri ni njega. Koncem koncev pa so vse te vesti običajna Pribičevićeva želja, da bi vstopil v vladno, ali vsaj Pribičevićovo hvalisanje pred volivci, da bi ohranil njihovega duha, da bi mu verjeli, kako je vedno ministriabel. Njegov govor na shodu v Skoplju, kakor so ga prinesli časopisi, ne pove, da ne bi hotel v vladno, četudi je za njega neparlamentarna, nego da se je treba samo z njim razgovarjati, ne pa z drugimi člani SDS. To je dejansko njegov implicitno-pristanek na vstop v vladno.«

Današnja »Samouprava« prinaša na uvodnem mestu članek pod naslovom »Politični anahronizem«, v katerem pravi: »Niko-

mur ne pade na um, da bi povabil SDS v vladno, še manj, da bi namerno spuščal verzije o njenem skorajšnjem vstopu. Zato ni nobenega razloga. Niti po svojem številu niti po svoji sestavi niti po svoji ideologiji nima in ne more imeti SDS nobenega pozitivnega pomena za današnji položaj. Čeprav bi v današnjem Vukičevićem kabinetu tudi bila potreba po sodelovanju kake večje skupine, je za vsakega političnega začetnika jasno, da pride pri tem SDS najmanj v poštev, ker se je v poslednjih dveh letih v vsakem oziru izkazala kot negativno. Poleg vsega tega da je ni nihče v vladno vabil, stalno in vztrajno izjavlja, da noče v vladno. Na vse to se ne more samostojnim demokratom ničesar drugega odgovoriti, kakor isto znano narodno prislovico o kislem grozdju.«

Popoldanska sam. dem. »Reč« se v uvodnem članku peča z člankom »Samouprava« in z izjavo uglednega radikala v »Politiki«. V tem članku SDS jasno kaže, kako občutno jo je zadelo stališče radikalnega dela vlade, ki odbija sodelovanje samostojnih demokratov, in isto tako tudi stališče Demokratske zajednice, ki se vobče ne misli pogajati z SDS o vstopu v vladno. Po samostojnodemokratski navadi je ta članek poln žaljivih besed, kakor tudi podtikanj.

Iz vsega tega se vidi boleest SDS, ker se ne njene mahinacije, da bi se o nji govorilo in pisalo, odločno odbijajo.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Današnje »Novosti« se pečajo z štimungo, katero skušajo ustvariti samostojni demokrati s tem, da formirajo »napredni blok« v Sloveniji, ker čutijo svojo nemoč v borbi proti SLS. »Novosti« zatrjujejo, da so dobile vesti, da je več organizacij, da se še one vrnejo v Davidovičovo čvo demokratsko stranko. Kakor poročajo »Novosti«, tudi druge organizacije kolebajo in zahtevajo, da se vrnejo v Davidovičovo stranko. Po »Novostih« izgleda, da je namera SDS, formirati napredni blok, propadla.

Radikali in demokrati za vladno.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora je prišla na dnevni red odredba o tehnični sestavi proračuna in uredba o državnem odboru. Finančni minister je na kratko utemeljeval obe uredbi in dokazal potrebo, da jih finančni odbor sprejme. Prva uredba govori o proračunih državnih gospodarskih podjetij. Proračuni državnih ustanov se priključijo kot aneksi k proračunom dotičnih ministrstev. Bistvo druge uredbe je obseženo v drugem delu, kjer se pravi, da je naloga tega odbora, da predlaga vse ukrepe za racionalno varčevanje v državni upravi, da se dosežejo čimvečji rezultati v državnem gospodarstvu. Zato mora ta odbor staviti konkretne predloge za spremembo sistema administracije z manjšanjem izdatkov in ukinitvijo državnih uradov in s prenosom državnih poslov na samoupravo.

Za sejo je vladalo veliko zanimanje, ker bi se imelo na seji odločiti, kako se bodo radikali nasproti temu opredelili. Seja je potekla povsem mirno in stvarno. Zanimivo je dejstvo, da se radičevci, zemljoradniki in zastopniki majhnih skupin debate sploh niso

udeležili. Od radikalov ni govoril nobeden, razen poročevalca Gavriloviča, ki je sporazumno z vladno večino predlagal malo spremembo k predlogom.

Prvi je govoril poslanec Pušenjak, ki je izjavil glede prve uredbe, da mora biti to samo prvi korak k racionalni sestavi tehnične strani proračuna. Nato pa je obširno kritiziral uredbu. Glede druge uredbe je izjavil, da je plod in posledica nevelavnosti parlamenta, ki ni izvedel reforme, katere smo mi vedno zahtevali, za katere pa vladne večine, ki so bile leta na vladi, niso imele smisla. V nadaljnjih izjavah je zahteval kavlale, da se uredbe ne bodo zlorabljale.

Od opozicije je govoril o obeh uredbah Svetislav Popović (SDS). Pri načelnem glasovanju so za predlog glasovali vsi radikali in demokrati, člani finančnega odbora. Člana Jugoslovanskega kluba sta glasovala proti. Pri končnem glasovanju sta bile obe uredbi sprejeti z 19 proti 11 glasovom. Prihodnja seja bo jutri ob polpetih. Na dnevi red pride razprava ministrstva za železnice o graditvi novih železnic.

Železniškogradbeni program vlade.

KOČEVJE—SUŠAŠKA PROGA, PROGA ŠT. JANŽ—SEVNICA IN KRAPINA—ROGATEC SE BODO GRADILE.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Železniški minister je predložil finančnemu odboru v odbritev program gradnje železniških prog. Uredba se glasi:

Čl. 1. Program graditve železnic iz posojila, ki se je najelo in ki se bo najelo, je sledeči:

a) Proge, ki so določene v proračunu in se grade: 1. Belgrad—Obrenovac (39 km, ozkotirna 76 cm), 2. Pazarić—Konjic (39 km, ozkotirna), 3. Kragujevac—Kraljevo (56 km, normalnotirna).

b) Proge, ki so določene v proračunu, pa se še niso pričele graditi: 4. Krapina—Rogatec (16 km, norm.), 5. Uvac—Priboj (5 km, spodnji del normalen, zgornji del ozkotiren), 6. Prokuplje—Priština (94 km, norm.), 7. Aleksinac—Sokobanja (35 km, norm.), 8. Bakar—Kraljevica (16 km, norm.), 9. Trebinje—Nikšić (110 km, ozkotirna).

c) Proge, ki so se določile po zakonu o Blairovem posojilu l. 1922. in se gradijo: 10. Belgrad—Pančevo (27 km, norm.).

d) Proge, ki so se določile v zakonu o Blairovem posojilu, pa se še niso pričele graditi: 11. Bihać—Zrmanja (86 km, norm.), 12. Belgrad—Tuzla—Doboj—(Sarajevo) (273 km, norm.), 13. Niš—Peč—Priština (71 km, normalnotirna), 14. Skoplje—Tetovo—Gostivar (74 km, norm.), 15. Gostivar—Kičevo (54 km, norm.), 16. Bitolj—Resan—Ohrid (70 km, norm.), 17. Bitolj—Prilep (44 km, norm.), 18. Kočevje

—Sušaška proga (45 km, norm.), 19. Sent Janj—Sevnica (12 km, norm.).

e) Proge, ki so se določile z zakonom o graditvi novih železnic od 25. aprila 1925., pa se še niso pričele graditi: 20. Kraljevo—Raška (72 km, norm.).

f) Proge, katerih gradnja se še ni določila z nobenim zakonom in katerih gradnja se uzakoni s to uredbo: 21. Raška—Mitrovica (63 km, norm.), 22. Doboj—Banjaluka (85 km, norm.), 23. Kičevo—Ohrid (60 km, norm.), 24. Prilep—Veles (90 km, norm.), 25. Koprivnica—Varaždin (42 km, norm.).

Čl. 2. Vse te proge po čl. 1. te uredbe se grade za državno potrebo. Gradnja jih bo država iz posojila, ki so se v to svrhu najela ali se še bodo najela.

Čl. 3. govori, kako se bo iz Blairovega posojila financirala gradnja železnic.

Čl. 4. govori o podrobnih uporabi prej omenjenih vsot.

Čl. 5. Uredba stopi v veljavo z objavo v »Službenih novinah«.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) »Blažev žegen ali klerikalne železnice«, tako je kritiziralo »Jutro« poročilo »Slovenca«, ko je ministrski svet sklenil, da se bodo takoj pričele graditi železnice Kočevje—sušaška proga, št. Janž—Sevnica, Krapina—Rogatec. Sedaj je železniški minister predložil finančnemu odboru gornjo uredbu, da se odobri graditev tudi teh treh železniških prog.

Kralj se ne poda v Pariz.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Današnje »Novosti« pišejo o kraljevem potovanju v Pariz sledeče: »V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da vesti o kraljevem potovanju v Pariz ne odgovarjajo resnici, ker sedaj ni primeren trenutek za obisk v Parizu, četudi bi kralj potoval povsem incognito.«

Konference posl. Sušnika

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Danes je predsednik Jugoslov. kluba Anton Sušnik imel več konferenc z odličnimi politiki drugih strank v Belgradu.

Volitve v septembru.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) V vseh političnih krogih, posebno v krogih vladne večine, se je danes zatrjevalo, da se bodo volitve vršile v septembru. Potemtakem bi se skupščina v juniju razpustila in razpisale nove volitve.

Pogajanja med radikali in muslimani.

v Sarajevu, 12. maja. (Izv.) Snoči so se nadaljevala pogajanja med radikali in muslimansko organizacijo radi imenovanja komisarja in sosveta v sarajevski občini. Do sporazuma ni prišlo, ker sta obe stranki zahtevali zase komisarja. JMO je bila pripravljena odstopiti več mest v sosvetu, toda z ozirom na veliko število glasov, ki jih ima stranka, ni hotela popustiti v vprašanju komisarja. O vprašanju bo sedaj odločala vlada sama.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Danes so se nadaljevala pogajanja v kabinetu ministra Srskeča med zastopniki radikalov in muslimanov iz Bosne. Navzoči so bili: Srskić, Andrić in Spaho. O vprašanju občinskih komisarjev in o ureditvi občin v Bosni in o vprašanju uradništva v B. in H. ni prišlo do sporazuma.

Program sestanka Male antante.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Na sestanku zunanjih ministrov Male antante v Joahimovu se bo razpravljalo o tehle vprašanjih: 1. Splošni evropski položaj (niz dogodkov v poslednjih letih), 2. Italija napram Mali antanti, 3. Mala antanta in njeni odnošaji napram Madjarski, 4. odnošaji sosedov Male antante napram vsaki državi Male antante posebej (Češkoslovaška in Poljska, Romunija in Sovjetska Rusija, Italija in albanski pakt), 5. gospodarski položaj v Srednji Evropi z ozirom na trgovinske pogodbe med državami naslednicami Avstro-Ogrske, 6. stališče napram protikomunistični akciji Anglije in Francije, 7. balkanski položaj in države Male antante, 8. Poljska in Nemčija, Poljska in M. A., Nemčija in M. A. glede gospodarske politike v zvezi z bodočimi trgovinskimi pogodbami, 9. razorožitevno vprašanje z ozirom na predloge komisije za pripravo za svetovno razorožitevno konferenco, 10. manjšinsko vprašanje, ki se vedno krepkeje pojavlja.

D. K.:

Velika socialna borba v Angliji.

London, 9. majnika 1927.

I.

Obiskovavec Anglije se ne more otresti vtisa, da si je ta sicer tako socialno in politično moder narod v zadnjih letih dovolil par eksperimentov, ki se prav nič ne zlagajo z njegovimi tradicijami. Lansko leto se je delavstvo vrlo v katastrofalno splošno stavko — prvo te vrste v zgodovini delavskega gibanja — razmetalo ogromne fonde, s katerimi je razpolagala strokovna zveza, mobilizirala proti sebi vse javno mnenje, ter nazadnje sprejelo nove delovne pogoje, ki, kar se tiče plače in delovnega dne, kratkoma izbrisejo vse dobrote, ki si jih je v preteklih 10 letih angleški delavec izvojeval. Reklo se je, da je to pogrešno politiko povzročila maloštevilna, a silno živa manjšina doktrinarjev, ki so hoteli v angleško delavsko gibanje zanesti lov za mavrico, ki karakterizira kontinentalni socializem. Trade Union pa so po porazu z velikim in hvalevrednim pogumom spravili svojo ladjico v staro smer praktičnega udejstvovanja. Voditelji delavskega pokreta, bodisi političnega bodisi strokovnega, so vsi enoglasno izrekli najostrejšo obsodbo generalnih stavk na splošno. Človek bi bil pričakoval, da bo sedaj vse v redu, in da bo angleško socialno polje nudilo zopet tradicionalno lice zmernega, a smernega napredovanja v korist delavcem in v korist državi.

A preroki so se motili. Sedaj ko so delavci pod težo lanskega poloma našli zopet ravnotežje, se zdi, da ga je vladna stranka, brez dvoma pod vplivom zelo dragocene kupljene zmage, h kateri so ji pripomogli v veliki meri tudi njeni politični nasprotniki, na enkrat zgubila. Ko bi temu ne bilo tako, bi Velika Britanija danes ne nudila svetu absurdni zgled, da hoče vpeljati zakon o strokovnih organizacijah, ki skoroda uniči vse, kar je delavskim strokovnim društvom zagotovila pred 52 leti era konzervativnih reform lorda Disraelija in pred 10 leti Lloyd Georgea. Kratkovidnost novega Baldwinovega zakonskega predloga leži v dejstvu, da si domišljuje, da vlada s svojo sigurno večino v parlamentu lahko zada smrten udarec moči Trade Unionov in da ji bo parlamentarna zmaga zadostovala, da za vse večne čase razoroži Labour stranko — svojo edinega političnega nasprotnika. Sliši se, da Baldwin sam ni mislil na tako nespameten način izkoriščanja svoje zmage nad generalnim štrajkom, in da so ga k temu koraku prisilili bolj divji ministri njegovega kabineta. K tem spadajo puritanec Sir Douglas Hogg, juštni minister, nadvse talentirani in kot vsi ženeji, razrušilno-nemirni Winston Churchill, finančni minister, etr znani duhoviti boljševikovec Lord Birkenhead, nadarjeni tajnik za Indijo.

Zadnja ponesrečena generalna stavka je prinesla seboj tele koristne nauke: 1. Splošna stavka, kadar je naperjena proti državni oblasti, je protipostavna in se mora preprečiti. 2. Delavskim strokovnim društvom se ne sme dati pravica, da bi smeli od vsakega poedince zahtevati, da mora biti član organizacije. 3. Državni uradniki ne smejo pripadati strokovni zvezi. 4. Od članov strokovne zveze se ne smejo pobirati obligatorični prispevki za politično Labour-stranko. O teh točkah je bilo javno mnenje edino.

A, če je vlada res imela pred očmi, da v obliki zakona interpretira ljudsko mnenje, potem je šla daleč preko svojega cilja s svojo Trade-Union Bill, ki je v principu napoved razrednega boja. O ilegalnosti splošne stavke sploh ni bilo treba debatirati, ker jo je delavska stranka sama — v pravem duhu spokornika — zavrgla kot nekaj absurdnega. Da se državni uradniki ne morejo in ne smejo pridruževati organizaciji, ki nekega dne lahko nastopi proti državi, uči zdrava pamet. Neverjetno se nam zdi, da bi bile delavske strokovne organizacije oziroma Labour stranka, mnogo tarnale, če bi se bila ta principijelna razporoka zakonskim potom ugotovila. Kar se tiče obligatorične dolžnosti vsakega delavca, da pripada kakim strokovni organizaciji, se nam zdi, da sama na sebi absolutno ne krati delavčeve svobode, in da je v gotovih slučajih kratkoma potrebna, posebno o državah, kjer so strokovna društva samo stanovskega značaja brez politične barve. A če bi prišlo do debate, ni dvoma, da bi liberalna Anglija tudi to takozvano delavčovo svobodo brez velike opozicije zakonsko zagotovila. Glede četrte točke pa bi najbrže Labour stranka ostala neizprosna. Njeni politični fondri prihajajo iz blaginje Trade-Unionov. In slednja organizacija je zadnja leta svoje člane, pa naj so bili tega ali onega strankarskega mišljenja — nikdo recimo ne brani članu Trade-Unionov voliti konzervativnega kandidata — prisilila pod kaznijo izključitve, da so prispevali v njen politični fond, s katerim je redila politično Labour organizacijo. Na splošno rečeno, prav lahko bi se bili delavci in vlada zedinili glede teh 4 točk, akoravno je resnica, da niti te diskusije po polomu štrajka ni bilo treba, ker so Trade Union imeli posla dovolj, da držijo čredo skupaj, ne pa da bi sanjarili o novem naskoku na državne institucije.

Vlada pa se je pustila zapeljati po dreganju osornejši in bojaželni manjšini v vladni stranki, da je spravila pred osupljeni

parlament in pred razočarano javno mnenje 300 členov dolgi zakonski predlog, ki napoveduje srdit boj na celi fronti organiziranemu delavskemu pokretu. Kaj enakega angleška parlamentarna zgodovina zadnjih 25 let ne pozna. Narodna zmaga nad generalnim štrajkom se porablja v strankarsko pustolovščino v prid politične skupine, ki je slučajno na krmilu. Mesto, da se po polomu velikanske socialne in gospodarske ofenzive, vsi razredi, ki so v zmagi sodelovali, združijo v novo, konstruktivno sodelovanje, pa pride zakonski predlog, lepo pobarvan v patrijotične barve, ki narod razdvaja in postavlja v borbo en razred proti drugemu.

Svetovna gospodarska konferenca.

v Zeneva, 12. maja. (Izv.) Industrijskemu odboru svetovne gospodarske konference je mednarodna zveza gospodarskih združenj predložila zahtevo, da morajo industrijski karteli svoje statute in dogovore objavljati. V vsaki državi se mora sestaviti odbor z zastopniki in distribucij, delavcev, gospodinj, trgovcev, pridobitnih in potrošnih združenj, ki bo nadzoroval višino cen in preprečeval zlorabo monopola. Ta predlog je utemeljeval zastopnik Freundlich (Avstrija).

v Zeneva, 12. maja. (Izv.) Ruska delegacija je odločila pri predsedniku pododbora, ki razpravlja o prostosti v trgovini, pritožbo proti redakcijskemu odboru, ki je sestavljal poročilo in ni omenjal izjav ruskih zastopnikov o ruskem gospodarskem sistemu.

Rusija in Mala antanta.

Bukarešt, 12. maja. Tukajšnji listi poročajo, da bo topot konferenca Male antante razpravljal tudi vprašanje o priznanju Sovjetske Rusije, Čehoslovaška in Jugoslavija hočeta priznanje izvesti; Rumunija proti temu nima nobenih pomislekov, dasi sama ne misli na priznanje.

Lakota v Hercegovini.

Mostar, 12. maja. V Hercegovini je zavlada lahka lakota. Trije kmetje so že umrli od gladi, tisočim pa preti ista smrt. Cele okraje, Ljubuški, mostarski in stolaški ogroža lakota. Več vasi je v Hercegovini, kjer že štirinajst dni niso zakurili ognja na ognjišču in se ljudje hranijo le še s travo kot živina. Največ trpe hrvatske katoliške vasi, ki ne dobe od nikoder nikake pomoči. Kmetje so prodali zadnje kose živine. Za tobak jim monopolska uprava ni izplačala letos skoro nobene pare. Do zadnjega časa oblasti niso varovale, da je položaj tako strašen.

Sedaj je veliki župan poslal nujno poročilo notranjemu ministru in zahteval takojšnjo dobavo 120 vagonov koruze, da dobi ljudstvo vsaj nekaj hrane. Veliki župan izjavlja, da v nasprotnem slučaju, ako se ne uvažuje njegova zahteva, odklanja vsako odgovornost za katastrofalne posledice, ki bi nastopile.

NADŠKOF DR. BAUER ZA STRADAJOČE.

v Zagreb, 12. maja. (Izv.) Z ozirom na vesti o lakoti v Hercegovini je zagrebški nadškof dr. Bauer poslal hercegovinskemu škofu Mišiču v Mostar 10.000 Din kot prvo podporo za stradajoče Hercegovce.

RAZPRAVA O STROKOVNIH ORGANIZACIJAH.

v London, 12. maja. (Izv.) Spodnja zbornica je pričela z razpravami o zakonskem načrtu glede strokovnih organizacij. Ker je vloženih 350 spreminjevalnih predlogov, so sprejeli sklep, da se bodo vršile seje tudi v nočnem času. Spreminjevalne predloge Del. stranke so odklonili.

NEMŠKI SOCIJALNI DEMOKRATI ZA MASARYKA.

v Praga, 12. maja. (Izv.) V skupni seji klubov poslancev in senatorjev nemških soc. demokratov so sklenili, da bodo oddali glaseve pri volitvah predsednika republike za Masaryka.

NOVA TRGOVSKA POLITIKA PERZIJE.

v London, 12. maja. (Izv.) Times poročajo iz Teherana, da je perzijska vlada odpovedala trgovinsko pogodbo, sklenjeno z Nemčijo. Ta korak perzijske vlade smatrajo kot začetek nove trgovinske politike, ker hoče s tem Perzija polagoma revidirati tudi druge pogodbe, ki so vse sestavljene na istih osnovnih načelih kot nemško-perzijska.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

v Zeneva, 12. maja. (Izv.) Glavno tajništvo Društva narodov objavlja sporočilo, katerega sta poslali angleška in japonska vlada, da sprejemata povabilo Združenih držav na udeležbo pri razorožitveni konferenci, katerega se bo vršila v juniju v Ženevi.

ČESKOSLOVAŠKA IN NEMČIJA.

v Rim, 12. maja. (Izv.) »Tribuna« objavljala iz Prage razgovor z nekim češkim diplomatom, ki stoji blizu dr. Benešu. V razgovoru je demantiral vesti o približevanju Českoslovaške Nemčiji in oddaljevanju od Francije. Diplomata je izjavil, da bi pomenila prevetila moč Nemčije nevarnost za Českoslovaško. S tem pa še ni rečeno, da se odnosi z Nemčijo niso izboljšali.

ENOTNA RACIONALIZACIJA DELA.

Zeneva, 12. maja. Komisija za industrijska vprašanja je začela razpravo o racionalizaciji dela. Predsednik upravnega sveta mednarodnega zavoda za znanstveno organizacijo dela, Maurya, se je izrekel za to, da se racionalizacija izvede tudi v malih obratih. Ker sta tako II. internacionala kakor fašizem priznala potrebo znanstvene organizacije dela, treba delati na to, da se izvede racionalizacija v vseh državah enotno. Generalni tajnik jugoslovanske industrijske zveze, Čurčil, je zastopal mnenje, da se ameriške metode v Evropi ne bodo dale tako lahko izvesti.

OBNOVA KATEDRALE V REIMSU.

Pariz, 12. maja. Včeraj so na slovesen način izročili obnovljeno katedralo v Reimsu cerkveni oblasti. Katedralo, ki so jo bili začasa svetovne vojne težko poškodovali nemški topovi, so popravljali od premirja l. 1918. doslej. Katedrala je sedaj v toliko obnovljena, da se bo mogla v njej zopet vršiti služba božja. Slovesnosti je vodil kardinal Luçon; navzoči so bili naučni minister Herriot, ameriški in norveški poslanik in mnogo drugih odličnih političnih osebnosti.

POPLAVE OB MISSISSIPJU.

v Newyork, 12. maja. (Izv.) Radi poplav v dolini ob Mississippiju in radi neurij na srednjem zapadu je zgubilo življenje 780 oseb, 3500 pa je bilo poškodovanih. Brez strehe je 350.000 ljudi, poplavljeni ozemlje meri 14.000 kvadratnih milj.

MRAZ.

v Zagreb, 12. maja. (Izv.) Listi poročajo o mrazu in megli, ki sta nastopila v vsem Posavju. Mraz je napravil veliko škodo na polju in v vrtovih.

v Budimpešta, 12. maja. (Izv.) Današnji listi poročajo iz več krajev o silnem mrazu, ki je nastopil ponoči. Posebno veliko škodo je napravil na vrtovih in nasadih v Kaposvaru, Kecskemetu in Nagykörösu. V okolici Tokaja in Hajdunszamszona je povzročena velika škoda v vinogradih.

Ostra obsodba SDSarske politike.

Glavno radikalno glasilo »Samoupravac« v Belgradu v svoji številki od 11. maja pod naslovom »Čudni pojmovi ostro prijemlje politiko SDS ter pravi med drugim: Res je čudno in smešno, ko se glasilo kakke politične skupine bojuje proti nečemu, kar je načelnik te skupine do skrajnih mej uporabljal in zlorabljal. Smešno, cinčno in odvratno je, ko glavno glasilo skupine samostalnih demokratov v članku »Zakon partije« — grmi proti strankarski podivjanosti, trudeč se, da s tem političnim grehom obtoži radikalno stranko, ki je vendar notorično znana stvar, da je načelnik skupine samostalnih demokratov kot minister prosvete najbrezobzirnejše metal iz tega ministristva vse ljudi, ki niso pripadali njegovi stranki. Res je aroganca posebne vrste, ko o strankarski izključitvi začne tako govoriti glavni organ politikov, katerih glavni argument v politični borbi je grditev političnih nasprotnikov, klevetanje in zavijanje vsakega njihovega javnega postopanja, ter najnesramnejše samohvalisanje! ... Tu se imajo poštene ljudje, res da, nad čem hudoovati! ... In to je ono, kar mora politični skupini, ki v njenem imenu govori in piše omenjeni list, prinesiti resno obsodbo vseh poštenih in pametnih ljudi. Pogreznjen v strankarstvo, je ta list izgubil celo čut za moralno politične spake, s katerimi dan na dan silij v svoje ozlovoljene čitalce! ... S takim orožjem skupina samostalnih demokratov gre v politični boj, pa celo upa na kak uspeh!!! ... « — Tako ostro radikalno glasilo še ni kmalu prijelo kakkega političnega nasprotnika. Moramo reči, da je obsodba utemeljena. »Slov. Narod« in »Jutro« pa bosta mirno naprej pisala, da kako radikalni za SDS mečejo ministrske portfelje, za katere pa SDS ne mara.

Dve značilni obmejni demonstraciji.

Odkritju velikega novega svetilnika na Greti v Trstu bo prisostvoval sam italijanski kralj. Slavnost se bo vršila 24. maja. Svetilniku so nadeli uradno ime »Faro della Vittorizme« in okupacije mesta. Kralja bodo seveda spremljali najvišji zastopniki armade in mornarice, nadalje poslanci in senatorji. Značilno je, da pride kralj po morju in sicer ga bo spremljala eskadrila kar 40 vojnih ladij. Človeka nehoti obhajajo misli preko navadnega svetilnika. Ali ne gre tudi za pravo demonstracijo proti »neki sosedni državi«? — Dne 18. in 19. maja bo zborovalo v Gorici nad 10.000 italijanskih akademikov, pristašev fašizma, ki pridejo iz vse Italije. Slavnostni govor bo imel sam generalni tajnik stranke Turati. Iz Ajbe, kjer bo prisostvoval odkritju spomenika nekemu italijanskemu poročniku, bo odšel v Kanal, ter bo inšpiciral milico. Zakaj prav na meji to zborovanje vročih akademikov, ki jih bo Turati s prim. govorom še bolj nahujskal? Take demonstracije prav golovo ne dovedejo do pomirjenja duhov, ki je potrebno prav v času, ko naj se doseže sporazum med sosednjima državama.

Podpirajte naše dijake!

Beleške

△ Zadeva g. dr. Ivana Stanovnika. Za grebške »Novosti« od 12. t. m. priobčujejo izjavo, ki jo je podal g. dr. Ivan Stanovnik dopisniku tega lista. Napram temu morame ugotoviti, da g. dr. Ivan Stanovnik ni imel pravice izjavljati karkoli v imenu krščanskih socialistov, kojih voditelj, kakor ga imenujejo »Novosti«, g. dr. Ivan Stanovnik ni nikoli bil. Potrebno je posebej ugotoviti tudi, da gg. dr. Gosar in glavni urednik »Slovenca«, Franc Tersegav, ki se v omenjeni izjavi v »Novosti« imenujeta, s sporom g. dr. Stanovnika z vodstvom SLS nimata nič opraviti. Kar se pa tiče neresničnih in pavšalno izrečenih očitkov proti načelniku SLS, dr. Korošču, nje tajniku g. Gabrovšku in vodstvu stranke sploh kakor tudi napada na duhovščino, ki ji očita »samovlado« in »klerikalizem«, pomenjajo tak afront, ki g. dr. Stanovnika postavlja eo ipso v popolno nasprotje s stranko, katere je po tem upravičena smatrati, da g. dr. Stanovnik SLS nič več ne pripada. S tem korakom g. dr. Stanovnika je njegova zadeva za SLS sama po sebi definitivno rešena. Le če bi se nesporno dokazalo, da je priobčena izjava v »Novosti« v svojem bistvu mistifikacija, bi nam bilo mogoče zavzeti napram njemu kako drugače stališče.

△ Strah in zadrega. Volivnega boja se SDS boji kot tat dneva. Komaj smo malo narahlo udarili na volivno struno, že je vsa jutrovska dežela v ognju in piše in bije brez cilja, brez stvarnosti in resnosti; v celem uvodniku ne more iztisniti niti enega resnega udarca proti SLS. ki je v nedeljo s preizkušeno mirnostjo in dostojnostjo pričela z volivno agitacijo. »Jutro« le prosimo naj nadaljuje v tem tonu, pa bomo imeli lahko opravile Strah je res opravičen.

Dopisi

Orna v Meški dolini. V plemenitem strem-ljenju, da se v našem sicer zgolj industrijskem kraju omogoči tudi obrtništvu in kmetijstvu razvoj in zaglura boljša bodočnost ter da se nudi bolj odrasli mladini, ki si še ni izvolila določenega poklica, prilika do nadaljnjega izobrazbe, se je ustanovila po prizadevanju prejšnjega, zlasti pa sedanjega župana g. A. Brumena, kakor tudi učiteljstva, v začetku tekočega šolskega leta obrtna, pozneje kmetijska in gospodinjstva nadaljevalna šola. Ob zaključku teh tečajev koncem aprila t. l. je treba pripomniti, da so bili uspehi obrtne-nadaljevalne šole, katero je obiskovalo 34 učencev, zadovoljivi ter je upati, da se stopnjujejo z zanimanjem za nadaljevalno šolstvo vred od leta do leta. S posebnim vsmo in vztrajnostjo pa so sledile gospodinjstev pouku deklice, ki se jih je prišlo 21. Da jim je bil omogočen praktičen pouk v kuhinji in šivanju, je pač zasluga obč. odbora, ki je dovolil nabavo najnujnejšega kuhinjskega orodja in šivalnega stroja in ki nosi večino stroškov za vzdrževanje nadaljevalnih šol. Tudi kmetični fantom je bila dana prilika pridobivati si najvažnejše znanje umnega kmetijstva, toda vsled oddaljenosti teh 12 učencev se pouk ni mogel vršiti tako redno kot bi bilo želeli v bodoče. Obrtniški vajenci in kmetijski fantje bodo napravili pod vodstvom učiteljstva ob priliki ljubljanskega velešolja poučni zlet v Ljubljano, da si ogledajo izdelke in produkte ožje in širše domovine.

Vel. Lašč. Dne 9. t. m. je umrl na sladkorni bolezni g. Ivan Peček, star 80 let, večletni predsednik orlovskega odeska pri Sv. Jakobu v Ljubljani vnet delavec pri orlovskem in prosvetnem društvu v Vel. Laščah in odbornik Združenja vojnih invalidov. Njegova odličnost in podjetnost je bila izredno velika, ni se bal dela in žrtve. Pri vsem tem pa je bila blagoga in veselega značaja in povsod priljubljen. Zato ni čudno, da se je njegovega pogreba dne 11. t. m. udeležila velika množica ljudi od blizu in daleč. Zastopane so bile v častnem številu domače organizacije, prišli so člani Združenja vojnih invalidov, 15 članov Orlov od Sv. Jakoba z zastavo, ki so mu tudi zapeli v slovo. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega g. Matko Stefe v imenu vojnih invalidov, v imenu šentjakobskega Orla brat Jože Humer in v imenu Laščanskega domači g. kaplan. Počivalj v miru, blagi prijatelji!

Sv. Gregor. Linhartova komedija v petih dejanjih »Veseli dan ali Matiček se žen«, se bo igrala v nedeljo, 15. t. m., v društveni dvorani Gregorskega doma. To predstavo priredi prostovoljno gasilno društvo v Gorici vasi pri Ribnici in je čisti dobiček namenjen za graditev gasilnega doma. — Petindvajseto obletnico bo prav slovesno obhajalo julija meseca naše gasilno društvo.

Naše dijaštvo

Zarjani. Danes ob 6 popoldne sestanek bolgarskega krožka. Predava tov. Jurčec: »Makedonsko vprašanje.«

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

priporoča za mesec junij cerkvenim zborom:

Foerster A.: Litanije prevs. Srca Jezusovega za ljudsko petje. Din 6.
Grum A.: Litanije in odpevi v čast prevs. Srcu Jezusovemu za mešani zbor. Din 14.
Hladnik Ig.: Op. 63 himne za procesijo na praznik prevs. R. T. za mešani ali moški zbor. Din 13 (latinski tekst).
— Op. 24. Pange lingua in 4 himne za procesijo na praznik prevs. R. T. za mešani zbor. Din 10 (latinski tekst).
— Op. 57. Antiphonae za procesijo na praznik prevs. R. T. za mešani zbor. Din 12 (latinski tekst).
Kimevec dr. Fr.: Oče naš. 12 obhajalnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 20; gl. po Din 6.
— Rihar renatus. 21 pesmi našemu Gospodu za mešani zbor. Part. Din 24; gl. po Din 8. (Obsega tudi več himen za praznik prevs. R. T.)
Pogačnik I. Slava prevs. Srcu 10. pesmi za mešani zbor. Part. Din 20; gl. po Din 6.
Premr St.: Slava prevs. Eucharistiji. 75 eucharističnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 60; gl. po Din 12.
— 12 Tantum ergo za mešani zbor. Din 12.
Sattner-Hechreiter: Osem himen za procesijo sv. R. T. za mešani zbor. Din 20. — Ta zbirka je prva in edina, ki ima predpisano liturgično slovensko besedilo, ki se poje pri 4 postajah procesije na praznik prevs. R. T.

Kaj se godi doma

Zaupnikom SLS!

V večini občin in bivši Kranjski so razpisane občinske volitve, ker je večini občin potekla tri-letna doba. Prosimo vse zaupnike, naj bodo na razglase pazljivi, da ne zamude nobenega roka. Zlasti je paziti na čas vlaganja reklamacij za popravilo volivnih imenikov in na čas, kdaj se vlagajo kandidatske liste. Da ne nastanejo v enem ali drugem kraju nepotrebne zmede, prosimo, da se takoj spoštka volivni borbi posveča vsa pozornost. Če rabi kdo kako pojasnilo v Gdru občinskih volitev, naj se obrne na tajništvo Slovenske ljudske stranke, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

Saja mariborskega obč. sveta.

Maribor, 12. maja.

Sejo je radi odsotnosti g. župana Leskovarja otvoril in vodil podžupan dr. Lipold. Po odobritvi zapisnika zadnje seje je prečital zahvale za naklonjeno podporo in nato še predlagal, da ustanovi občina svojo zastavljalnico, da se potom velikega županstva posreduje pri ministru za soc. politiko, d. ase omogoči obstoj borze dela in da se kupcem dostavlja umetni led iz klavne na dom. G. Bahun in g. Hohnjec sta predlagala nato, da se škropi cesta na tovarni kolodvor in Meljska cesta, kar je bilo sprejeto. Sledila so poročila odsekov.

Prvi odsek, Za Park-kavarno za katero dolguje dosednji najemnik občini najemnino že za več let, se potegujeta dva reflektanta kot nova najemnika, in sicer stavbenik Nasimbeni in bivši lastnik Grajske kleti Gjurjo Valjak. Zadeva se je obravnavala v tajni seji. Tvrđki Lininger se odobri preložitve roka za otvoritev avtomobilus-prometa po mestu do 1. junija.

Dragi odsek. Prošnja sportnega kluba Maribor za nov tenis-prostor v Ljudskem vrtu se odkloni. Preloži se vprašanje postavitve spomenika kralju Petru na Jugoslovanskem trgu. Na novo regulirani Pobreški cestj se dovoli zidanje samo tri ali več nadstropnih hiš. Načrt za ureditev Glavnega trga pred trgovino Lah se izroči gradbenemu uradu.

Tretji odsek. Za kanalizacijo severozapadnega dela mesta, za otvoritev zveze med Smetanovo ulico in Strossmayerjevim drevoredom in za povečanje mestnega dečjega vzgojevališča bi bilo potrebno najeti posojilo v znesku 2 mil. Din. Tozadevni sklep se odloži do prihodnje seje. Za mestni pogrebni zavod se bo naročil pogrebni avto. Zavrne se prošnja za popravilo plota okoli meljske vojašnice, odobri pa se kredit za popravilo stanovanja komandanta vojašnice. Za pisarno državne realke se kupi pisalni stroj. Mestno olepševalno društvo dobi na Glavnem trgu poseben paviljon za prodajo produktov iz svoje vrtinarje. Enako se odobri mesečnih 500 Din za nastanitev dveh čurjav v mestnem in Magdalenskem parku. Magdalenski park se bo tudi razsvetljeval in obdal z ograjo. Sprejmejo se tudi važni dodatki k sklepu glede prodaje občinskih stavbnih parcel da se pospeši zidanje.

Četrty odsek. Na Kralja Petra trgu se dovoli otvoritev drogerije. Mesarjem se zniža taksa za postavljanje vozčkov v mestni klavnici od 12 Din na 6 Din mesečno. Lastniki avtotaks so predložili nove tarife, ki pa jih je odsek znatno spremenil in potsavke znižal; radi natančne proučitve in primerjanja s tarifi v drugih mestih se je vprašanje vrnilo odseku. Nato je bila seja za javnost zaključena in so se razprave nadaljevale v tajni seji.

Obdržite v spominu,

da je najbogatejša izbira svile, modnih gumbov, trakov, čipk, okraskov, nogavic, rokavic, kravat, ovrtnikov, robčkov in sploh vseh potrebščin za izpopolnitev damske in moške toalete edinole pri trvdki **T. EGER**, Sv. Petra cesta šte. 2.

Tovarna cementa na Zidanem mostu odpovedala delo vsemu uradništvu in delavstvu

Uradništvu in delavstvu cementne tovarne v Zidanem mostu so v torek javili, da je sklenil upravni svet in ravnateljstvo d. d. »Zagorka« v Zagrebu, da odpove vsem službo s 30. junijem. S 1. julijem mora tudi vsak v redu izprazniti stanovanje.

Ta sklep družbe je za odslovljenje prišel nenadoma in ga ni nihče pričakoval. Ravnateljstvo tovarne v Zidanem mostu ni navedlo za odpoved nikakega vzroka, saj ga menda tudi ne ve, ker je tudi ravnateljstvo odpravljeno službo. Vsekakor je pa treba zaznati za vzroke. Saj je tovarna dnevno ekspedirala 4—5 vagonov cementa, surovin za proizvodnjo ne primanjkuje, odpodiljativce so niso odpovedale in naročila se tudi še nadalje sprejemajo.

Delavstvo se je o korakih, ki jih je storiti, takoj posvetovalo in je zadevo takoj tudi naznanilo oblastnemu poslancu Križniku, ki je stopil v stik z predsedstvom oblastne skupščine, Delavske zbornice in ispekcijo dela. Delavstva je v tovarni zaposlenega 180, uradništva pa 20 oseb. Plačuje se delavstvo po Din 2,50, 3, 4,50 do 5 Din na uro.

Smrtna žrtev mesečnosti.

V župniji Kalobje pri St. Jurju ob južni žel. se je zgodil slučaj, ki je redka prikazen in zasluži, da ga beleži kronika izrednih nesreč.

Pri previtkarju Andreju Mrazu na Kolobju sta spala skupaj oba domača sina Jože in Alojzij. Kakor je že navedeno na kmeth, je stala tudi ta postelj tik ob oknu. V noči 6. t. m. krog pol dvanajste ure je starejši brat Lojze ustal ter šel ven iz hiše. Ko se vrne v sobo, vidi postelj prazno, okno odprto, brata pa nikjer. Šele čez nekaj časa sliši pod oknom bolešno ječanje ter klicanje na pomoč. Ko je zopet zapustil sobo ter žel pogledat za izginulim, se mu je nudil grozen prizor: Jože je bil pod oknom v groznih bolečinah in dobesedno nasajen na kol. Po odhodu brata je namreč Jože v mesečnosti nenadoma ustal ter skočil skozi okno. Pod oknom so bila zložena drva in podprta s precej zaostrenimi kolli. Na enega od teh kolov se je nasadil Jože in sicer tako, da mu je obtičal pri snetu še en del lesa v drobovini.

Prevideli so ga hitro z zakramentj za umirajoče in ga takoj drugo jutro odpeljali v Celje, kjer je kmalu podlegel groznim bolečinam. Ponesrečenec je bil star komaj 25 let.

I. Bencinska potrošnja vožnja.

29. t. m. se vrši na progi Celje—Boštanj—Kamnik—Domžale—Lukovica—Zalec—Celje—Rog. Slatina I. bencinska potrošnja vožnja, ki jo priredita selacija Ljubljana in Maribor. Kategorije po cenah, ki so se že lanske leto obnesle izborna na Ljubelu, služijo tudi za podlago kategorizacije na tej bencinski konkurenci. Vožnja ima namen oceniti tekmovalca vozila po njihovi bencinski uporabi v goratem in hribovitem terenu. Znano je, da izurjen vozač prištedi mnogo goriva, ako ravna pravilno s svojim vozilom. Bencinska potrošnja konkurence so se vršile že v najrazličnejših formah v Nemčiji, Italiji in Avstriji. Bencinska vožnja na opisan podlagi je prva v Jugoslaviji in obeta dokaj zanimivih rezultatov. Kar vleče konkurenta še posebno na to prireditve, pa je krasna prog, ki ima toliko terenskih in naravnih lepot, da bi zaslužila večjo frekvenciacijo po avtomobilistih. Ocenila se bo samo uporaba bencina, ne oziraje se na vozno brzino, če tudi je ista normirana kot minimum posamezne kategorije in posameznega vozila. Posebno veliko zanimivega obeta konkurenci motociklistov, ki se vožnje udeležijo v dveh kategorijah, to je solostroj in motorji s prikloico. Vozilo se bo samo z eno vrsto bencina, primesi bencinu so prepovedane. Vsako vozilo ima predpisano obtežbo. Ocenjevalo se bo po težinah in to pri avtomobilih od 100 do 100 ccm, pri motociklih od 25 do 25. Zmagovalci v posameznih kategorijah dobijo kot nagrado umetniško izdelane diplome. Prijavni termin traja do 18. maja ob 6 zvečer. Bencinska potrošnja vožnja obeta biti z ene strani lepa sportska manifestacija avtomobilistov v Sloveniji, z druge strani pa tudi družabna prireditve Avtomobilskega kluba.

Slovenci v Italiji

Uboge tepejo.

Pogosto smo že pisali o strokovni kvalifikaciji in morali italijanskih učiteljev, ki jih minister Fedele pošilja na mesto pregnanih Slovencev. Ugotovili smo tudi že, da so celo italijanski vodilni krogi na Primorskem uvideli, da se s takim učiteljskim materijalom še večja prepad med Italijani in Slovani; o zadevi je javno razpravljalo italijansko tržaško časopisje, ki je priznalo, da prihajajo na Primorsko najslabše kvalificirani učitelji v vsakem oziru, strokovnem in moralnem. Nedavno smo poročali o učitelju, ki je udaril otroka tako močno s palico po glavi, da se mu je odprla rana, ki jo je moral živati domači zdravnik. Iz vasi D. nam prihaja danes poročilo, da italijanska učiteljica tepe slovenske otroke, ker ji ne prinesejo denarja za šolsko izpričevalo. Za izpričevalo mora prinesiti vsak otrok v šolo 5 lir. Mislite si očeta, ki ima v šoli 4 otroke. Kje naj dobi nenadoma 20 lir? Koliko kmetov je pa danes na Vipavskem tako srečnih, da bi imeli pri sebi 20 lir? Saj je večina zopet zadolžena. Ali se ne vršijo rubeži celo za davek, ki znaša 2 liri! Denarja ni in ni in tudi italijanska učiteljica ga ne bode s svojimi palicami pričarala iz ubogih kmetov. V vasi D. otroci, ki nimajo denarja, nočejo iti več v olo, ker jih mlada gospodična vsakrat natepe. Šolski voditelj za to ve, a je sam prijatelj takih sistemov, in je celo posvaril drugo učiteljsko moč, ker ni spravila že toliko denarja skupaj kakor ona, ki otroke tepe.

Kultura svoje vrste.

Tržaški »Piccolo« je te dni natisnil z velikimi črkami naslednji stavek: Italijanski narod je najinteligentnejši narod na svetu; ako bo znal tej inteligenciji pridružiti primerno kulturo, bo dosegel prvenstvo na svetu. »Piccolo« že ve, da je tako, in nas, ki se ne borimo za prvenstvo na vsem svetu, bi »Piccolo« modrovanje ne zanimalo, da ni njegov tovariš »Popolo di Trieste« dan poprej povedal, kako pojmuje on »kulturo«. V članku »Še vedno duhovnik Silvan« (župnik v Krkavcih) je rečeno: »V Krkavcih je sedaj duhovnik Silvan, slovenski far, najbolj obseden protitalijanski propagandist v vsej škofiji. In ker slovenskemu duhovniku ne prija poslušati srebrne glasove otrok, ki hvalijo Boga in Mater božjo v italijanskem jeziku, ker ve, da so ti nedolžni otroci sedaj naši in da novi rod ne bo hotel več ne protitalijanskih duhovnikov ne molitev v ostrogotskem krulnju (Popolo označi tako naš jezik!) je duhovnik Silvan izgubil pamet... V taki »kulturi« ne bo težko doseči prvenstva na svetu.

Se nekaj primer tržaškemu časnikariu.

Mario Nordio pridno priobčuje v »Piccolo« svoje članke o razmerah v Dalmaciji. To so vam članki, kar po tri stolpe! Če bo Nordio popisoval »napise v civilici in Splitu, srbske liste, ki se tam prodajajo, orientalske slaščice«, če bo skušal zajeti vse »duhove po jedi, ki prihajajo iz revnih hiš, potem bo imel »Piccolo« dovolj uvodnika za nekaj mesecev. Nordio pa vendar nekoliko preveč laže. Trdi, n. pr., da jugoslovanska oblastva delajo sitnosti italijanskim dijakom v Dalmaciji, ki hočejo študirati na inozemskih univerzah, medtem, ko

I. PROPAGANDNA RAZSTAVA

gredo slovenski dijaki s Primorskega lahko prosto študirat v Ljubljano... G. Mario Nordio živi na Primorskem in je torej poučen o razmerah v tej nesrečni deželi. G. Mario Nordio dobro ve, ali bi vsaj moral vedeti, da so italijanska oblastva kategorično odrekla vsem slovenskim dijakom od 1. do 4. razreda potne liste za Jugoslavijo; le nekaj izjem je med 3. in 4. razredom. Tudi višješolcem in akademikom se delajo vsemogoče ovire pri izdajanju potnih listov. Treba je intervencij samih poslancev in še te nič ne izdajo. Tudi italijanski konzul v Ljubljani bi v tem pogledu lahko dal g. Nordiju marsikako pojasnilo. — Mario Nordio pripoveduje, da so v Splitu prepovedani na nagrobnih kamnih italijanski napisi. Recimo, da bi bilo to res. Kaj pa v Trstu? V Trstu živi danes najmanj 50.000 Slovanov. Ali smejo ti vklesati slovenske napise na nagrobne spomenike? — Mario Nordio se toži, da prihajajo v Dalmacijo italijanski listi z veliko zamudo... Slovenci v Italiji bi bili veseli, ko bi lahko čitali jugoslovanske liste... z zamudo. A jugoslovansko časopisje je za Italijo — izjemo delajo nekateri zakoniti listi — kratkoma prepovedano. — Na koncu trikolonskega članka je še najbolj masten ocvirk: »Italijanske liste čitajo povčini Hrvati... ki menda vedo, da tem lahko bolj zaupajo kakor svojim.« Mario Nordio predobro ve, koliko je vredno danes v Italiji časopisje, ve dobro, da vse časopisje piše na »komando« od zgoraj; povelje tudi pove, na katero mesto je treba postaviti določeno vest ali članek. Obstoji samo fašistiško časopisje. Prav časopisje je žalostna slika današnje politične »življenja« v Italiji. Med samimi fašisti se vedno bolj utrjuje prepričanje, da je treba listom vendar dati več duška, da se časnikarjem ne skisajo možgani, da se oživi zopet plodna kritika. V eni stvari pa vendar tekmujejo italijanski časnikarji: v klečeplazanju pred diktatorjem, ki je znan kot dober žurnalst.

Zlahtni sadovi tržaškega liberalizma. Preto-klj toden se je pripetil na postaji v Rihemberku dogodek, ki daje tržaškim liberalcem žalostno izplan, domačin, ki je bil namenjen proti Gorici. In proti Trstu; med njimi se je nahajal tudi kaplan, domačin, ki je bil namenjen proti Gorici. V tem prihrumi na postajo družba slovenskih turistov in turistinj, med njimi tudi urednik nekega slovenskega liberalnega lista. Vračali so se z zleta na Caven proti Trstu. Ta vesela družba ugleda duhovnika, ubere znano popevko »Je kuharč a mlada...« Uzljeni kaplan stopi k družbi in jo prosi, naj vendar preneha s pesmijo, ki je duhovskemu stanu žaljiva. Nič ni pomagalo. V zasmeje je družba še glasneje pela isto pesem dalje. Medtem je privozil vlak proti Gorici in kaplan je vstopil. Ko se je vlak premaknil, je nekdo izmed družbe zaklical za duhovnikom: »Kaplan, pozdravi ščeka in njegovo bando! Domačini so se zgrazali. — To vam je cvet tržaškega frakarstva.

Bogoskrunstvo in tatvina v cerkvi. V cerkvi Sv. Nedelje pri Vižinadi so tatovi ponoči vdrl v cerkev ter iz tabernaklja odnesli pozlačeno srebrno monstranco in ciborij. Svete hostije so pometali po oltarju. Tudi tabernaklje na drugih oltarjih so s silo odprli. Škoda znaša 3000 lir.

Izganjanje Jugoslovancev iz Trsta. Tržaška policija pridno stika za jugoslovanskimi državljani po Trstu. Posebno piko ima na ženske. V Trstu ne sme ostati več nobena slovenska služkinja, ki nima italijanskega državljanstva. Policija da gospodarjem določen rok, v katerem morajo poskrbeti, da spravijo služkinjo preko meje. Vsi zagovori in dokumenti so zaman, nič ne izdajo prošnje tudi uglednih oseb. Prav tako se godi gospe, ki prihajajo iz Jugoslavije na obisk k svojim znancem in znankam. Velikokrat so to stare ženske, ki bi rade prebile nekaj mesecev pri svojih hčerkah, omoženih v Trstu. Policija jih kmalu iztakne in postavi... rok. Dokumenti ne pomagajo. Podobno se godi tudi moškim. Tržačani seveda komentirajo to novo postopanje po svoje. Splošno sliši pripombe: »To nekaj pomeni...« Vsi se strinjajo v tem, da tako postopanje Trstu le škoduje. Ali tržaška policija ne pomisli, kaj bi nastalo v Italiji, ako bi druge države zapodile domov vse Italijane?

Spominjajte se Podpornega društva slepih, Ljubljana, Wolfova 12!

Ljubi prijatelj Jak. Aljaž!

Prišel je Tvoj veliki dan! Slutil si ga in napovedoval si ga. Mi smo rekli, da je le Tvoja domišljija. Toda sedaj stojimo pred dovršenim dejanjem, ki ga ne more nihče spremeniti v vekov veke.

Tega pisma ne bo bral v deželi živih, brali pa ga bodo Tvoji znanci in čestitelji ter se spominjali Tebe, ki si stopil pred njimi skozi vrata večnosti.

Ko si v dan sv. Florijana 4. maja ob dveh zjutraj zaspal v Gospodu, je hitela pretresljiva vest na vse strani naše domovine. Razglašala sta jo brzovaj in brzoglas, prinašali so jo časopisi, drla je kot nevihta po mestih in selih. Saj so Te poznali kot triglavskega župnika menda vsi Slovenci. Če ne po osebi, pa vsaj po imenu. Preselil si se v lepše prostore nego so naši. Privoščimo Ti to srečo, žalujemo nad Tvojim odhodom.

Veliko si trpel v boleznih, ki je trajala dolgih 70 dni. Tvoj Gospod je bil razpet na križu, Ti si bil pa razpet na ležišču, na katerem se nisi mogel premakniti ne na desno ne na levo. Držeč v roki podobo Križanega si mirno in vdano govoril: »Hude bolečine imam, toda voljno trpim.« Zato pa Tvoje trpljenje ni ostalo brez plačila, ker ni plačila brez trpljenja.

Zaradi Tvoje zapuščine ne bo nobene pravde. Sodnijski gospodje ne bodo imeli ve-

liko pisarij, dediči ne želje po premoženju, ki ga ni. Še rja in molji bodo imeli prav malo dela. Zato le mirno počivaj! Saj si v življenju samo razdal in ne zbiral. Denar ni bil nikoli Tvoj gospodar, temveč tvoj hlapec. Nisi štel in ne tehtal, ampak velikodušno daroval. Še v boleznih, ko nisi vedel, koliko časa bo trajala, si kar proč silil z imetjem. Vsakemu bi bil rad zapustil kaj v spomin. Skrbelo Te je edino to, kako boš mogel živeti, ako okrevaš, s tisto sramotno penzijo, ki jo daje »matič« Jugoslavija katoliškim duhovnikom. Sedaj tudi te skrbi nimaš. Bog Ti je naklonil tako krasno pokojnino, da si ne moreš želeti boljše.

Tvoj dobri znanec Triglav je bil ob Tvojem pogrebu 7. maja pokrit z neprozorno zaveso. Zagrnil je tudi on belo glavo v znak žalovanja.

Kakor je bilo Tvoje delovanje mnogostransko — saj si bil dušni pastir in turist, stavbenik in skladatelj, vesel tovariš in sočuten prijatelj — tako je bilo tudi Tvoje spremstvo sestavljeno iz vseh slojev naroda. Šolski otroci z venci in hribovlazci s cepini, gorski vodniki z nahrbtniki in ognjegasci s čeladami, rudečesarjčki s čepicami in Marijine družbe s svetilnjami, oratarji med znamenstveniki, umetniki med uradnimi gospodi, finančni stražniki med pesniki in pisatelji, orožniki z rudečimi našitki med macedonskimi vojaki v sivi opravi, preproste žene med damami, pred krsto pa dolga bela vrsta du-

hovnikov (45 vseh skup), ki bi bili zadostovali za cerkveno sinodo. Sam Presvetli bi bil prišel, da bi ga ne bila zadržala škofijska vizitacija in birma na Dolenjskem. Kdo je že videl tak žalni spreved? Toda kaj pišem! To ni bil žalni spreved, to je bil triumf poln spomladnjega vonja in zelenja, to je bila procesija, ki bi se je ne mogel dovolj nagledati. Koliko je bilo vencev! In vsak venec je govoril: »Tako časti hvalečnega domovina svoje zaslužne sinove.« Marsikatera solza je sicer zdrsela po licih, toda žalost je bila omiljena s pogledom na množico, ki je molče klicala: »Večni mir Jakobu Aljažu in slava njegove-mu spominu!«

Radovljiški dekan Jakob Fatur je v lepem govoru opisoval Tvoje življenje ter našteval zasluge, ki si si jih nabral v zvestem dušnem pastirstvu in v drugih strokah za narodov blagor. Omenil je Tvojo dobrodelnost in Tvoje skromno imetje ter priporočal župljanom z Dovjega in iz Mojstrane, naj ne pozabijo v molitvi svojega blagega duhovnega očeta. Po govoru in po opravljeni sv. daritvi, ki jo je spremljevalo žalno petje ter orgljanje (pevovodja profesor Stanko Premrl) in po dokončanem pretresljivem koralu »Libera me Domine« je množestvilni moški zbor Glasbene Matice ob vodstvu mojstra Hubada zaoril Mendelssohnovo skladbo »Beati mortui«. Ze pred župniščem ter pozneje pri pogrebu in po pogrebu smo slišali v srce segajoče žalostinke, sedaj v mogočno narasli si-

lovitosti, sedaj v vdano zamrli tišini. Zbor je zapel tudi dvoje Tvojih skladb v cerkvi.

Ob odprtem grobu je proslavljalo šest govornikov — med njimi dva odlična Hrvata — Tvoje delo. Govorom je pritrjevalo veličastno gromenje v oblakih, podobno bucanju topov ob največjih slovesnostih.

Pa čemu bi opisoval vse to, saj je gledala Tvoja duša z nebeskih višin na nas in je bila vesela, da je dosegla še večjo čast, kakršno ji je dalo naše slavlje.

Zagrnila Te je zemlja in noč je nastala v grobu. Toda noč mora biti, da se vidijo zvezde. Taka zvezda bodi Ti naši mladini, ki naj gleda njeno svetlobo in požrtvovalno deluje v korist narodu.

Jakob Aljaž! Ti si našel zadnji počitek na solnčnem kraju pred dovško cerkvijo sv. Mihaela med velikim številom župljanov, ki si jih v 38 letnem dušnem pastirstvu spremljal na zadnji poti. Kolikokrat si gledal od tu Vrata, Kot in Krmo! Kolikokrat si gledal od tu v kraljestvo Debele peč, Rjavine, Cmilra, Stenarja in Triglava! Vsa ta krasna panorama je pred Teboj tudi sedaj, ko ležiš v jamicah tih, v počitku miru!

Tvojega groba nismo zapustili kot kup prsti, temveč kot vrt poln cvetja. Toda venci bodo oveneli, trakovi bodo obledeli, zlate črke bodo nečitljive, spomin na Te pa bo ostal svež in slava nebeška ne bo nikdar minila.

Ne pozabi nas v blaženem kraljestvu izvoljenih! Tvoj verno vdani Jože.

Dnevne novice

★ **Materinski dan.** V nedeljo, dne 15. maja t. l., bo po vsej državi »Materinski dan«. V Ljubljani je Slovenska krščanska ženska zveza že 25. marca t. l. priredila v čast našim materam akademijo, ki so se je udeležili v velikem številu vsi sloji, zlasti pa zastopnice ženskih organizacij. Dušni pastirji so ob tej priložnosti tudi v cerkvah govorili o pomenu dobre matere v družini. Za one župne cerkve, kjer 25. marca ni bilo govorov o materinskem dnevu, naroča škof. ordinariat, naj dušni pastirji v nedeljo, 15. maja, govoré o krščanski vzgoji in materi ter o ljubezni in hvaležnosti, ki smo jo dolžni materam. — Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 12. maja 1927.

★ **Ne zamudite obnoviti naročnine na »Slovenca«** vsi, ki vam je potekla s koncem aprila, prav posebno pa vsi, ki ste prejeli tekom zadnjih dni izpolnjene položnice. Kdor se bo položnice takoj poslužil, bo tudi naslednji teden redno prejemal svoj časopis. Pri zadeti torej pozor!

★ **Naznanilo o sprejemu v škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1927./28.** V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi, pravno nepokvarjeni in dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih, krščanskih staršev, ki so dovršili z odličnim ali vsaj jako dobrim uspehom ljudsko šolo; zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovniškemu stanu. Prošnje za sprejem je nasloviti na škofijski ordinariat v Ljubljani. Prošnji se priloži krstni list in »obiskovalno izpričevalo za sprejem v srednjo šolo«. Starši ali njih namestniki naj prinese prošnje s prilogami osebno v zavod sv. Stanislava v času od 1. do 15. junija t. l. Z njimi naj pridejo obenem tudi njihovi sinovi, za katerih sprejem prosijo. Maksimalna plača za dijake iz ljubljanske škoije znaša na leto 6000 Din, za dijake iz drugih škofij pa 7000 Din. Znižanje se po možnosti potrebnim in vrednim. Dan sprejemnega izpita za I. gimn. razred se naznani na rešeni prošnji. Vsa druga pojasnila se dobe v zavodu. Prošnje za sprejem v nadaljnje razrede: od 2. do 4. razreda se sprejemajo najkasneje do 31. julija. — Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, dne 12. maja 1927.

★ **Prine Pavle** so soprogo princezino Olgo in sinom Aleksandrom je iz Novega Sada, kjer je kot protektor našega zrakoplovstva pozdravil vračajoča se zmagovita pilota, odpotoval v svoj gradič ob Bohinjskem jezeru, kjer bo s svojo družino preživel pomlad.

★ **Svarilo!** Ponovno nam poročajo z dežele, kako nasledajo ljudje agentom raznih malih bank, ki jim vsiljujejo razne papirje, zlasti pa papirje vojne odškodnine. Posamezni plačajo za kos po 100 Din in še čez, več kot je kurz na borzi. Ker vzamejo na obroke, pride še dražje. Ponovno prosimo vse prijatelje ljudstva, duhovnike, učitelje, župane itd., opozarjajte ob vsaki priliki ljudstvo, naj bo previdno. Kako škoda je tisočakov ljudskega premoženja, ki gre v nič! Čemu bi redili tuje banke in tuje agente?

★ **Slana po Ptujskem polju.** V noči od srede na četrtek je bilo po Ptujskem polju tako mrzlo, da je padla slana in napravila zelo veliko škodo po obširnih poljih. Največ je trpel fižol, ki je v nežnem razvoju in ravno sedaj najbolj občutljiv glede mrzle nočne tem-

perature. Nevarnost je, da pade po nižjih legah slane v noči od četrtega na petek, ki je celo v četrtek popoldne kljub solncu temperatura nizka in veje hladen veter.

★ **Radikali** v Subotici obračunavajo med sabo na prav radikalen način. Eno skupino vodi poslanec Marko Jurič, drugo pa mestni načelnik Gjorgjevič. Juričeva skupina je izposlovala, da je bil Gjorgjevič odstavljen. Gjorgjevičevi ljudje pa so izposlovali, da se je sklical okrožni odbor, ki naj bi Juriča odstavil kot predsednika radikalov v Subotici. Med sejo okrožnega odbora, na kateri je zmagal Jurič, so se vršile po mestu manifestacije za Juriča in Gjorgjeviča. Po seji so bili Gjorgjevičevi pristaši tako divji, da so se s palicami spoprijeli z nasprotniki in je med manifestanti nastal pravcati poboj, tako da je tekla kri. Policija je morala posredovati in rabiti pendreke, da je ohladila vroče radikale.

★ **Novo vodstvo okrajnega zastopa.** Z odlokom mariborskega velikega župana je dosedanjí gerent okrajnega zastopa na Vranskem Franjo Schauer razrešen gerentskih dolžnosti. Obenem so razrešeni svojih dolžnosti tudi vsi dosedanjí člani gerentskega sveta. Za novega gerenta vranskega okrajnega zastopa je imenovan Maks Cukala, trgovec v Ojstriški vasi št. 9, Sv. Jurij ob Taboru. Kot člani gerentskega sveta so mu pridruženi: Matija Bošnjak, posestnik v Parizljah št. 3, Braslovce; Avgust Marovt, posestnik v Zg. Gorah št. 7, Braslovce; Ivan Remic, posestnik v Letušu št. 51, Braslovce; Anton Novak, posestnik v Kamenčah št. 2, Braslovce; Jožef Zolnir, posestnik v Podvinu št. 47, Polzela; Anton Kolšek, posestnik v Ločici št. 28, Polzela; Anton Rančigaj, posestnik na Gomilskem št. 47; Alojzij Lesjak, posestnik v Pondoru št. 12, Sv. Jurij ob Taboru; Mart. Agreč, župnik v Mariji Reki; Franc Pečovnik, posestnik pri Sv. Jeronimu št. 65, Vransko; Josip Kladnik, višji poštar na Vranskem št. 37; Ivan Zupan, posestnik v Ločici št. 60, Vransko; Franjo Schauer, graščak v Brodeh; Jurij Ocvirk, posestnik v Prekopi; Karel Košenina, trgovec, mesar in gostilničar na Vranskem; Josip Omladič, posestnik v Polčah, župan občine braslovške.

★ **Razpust okrajnega zastopa.** Glasom odloka mariborskega velikega župana je dosedanjí odbor okrajnega zastopa v Šmarju pri Jelšah razpuščen, ker je postal radi smrti nekaterih članov in glede na to, da je še sedem drugih članov odložilo mandate, nesklepen in za vsako nadaljnje poslovanje nesposoben. Vsled razpusta je imenovan za gerenta tega okrajnega zastopa Ivan Anderluh, posestnik v Šmarju pri Jelšah; v gerentski svet pa so mu pridruženi: Josip Stoklas, posestnik in župan okoliške občine Šmarja pri Jelšah; Jakob Vrečo, posestnik in bivši državni poslanec na Ponikvi; Ivan Turk, posestnik in oblastni poslanec, Šmarje pri Jelšah; Ivan Habjan, posestnik in gostilničar v Šmarju pri Jelšah; Edij Löschnigg, trgovec v Šmarju pri Jelšah; Amand Graner, posestnik in notarski uradnik v Šmarju pri Jelšah; Florijan Gajšek, posestnik in gostilničar v Loki pri Žusmu; Valentin Metličar, posestnik in župan v Št. Vidu pri Grobelnem; Franc Lom, župnik v Šmarju pri Jelšah; Jožef Strašek, posestnik v Gaju, občina Šmarje trg; Franc Zličar, posestnik in župan na Ponikvi; Franc Verk, posestnik pri Sv. Petru na Medvedovem selu; Alojzij Strašek, posestnik v Bobovem, obč. Šmarje okolica; Jurij Lesjak, posestnik in župan v Slivnici; Mihael Skale, posestnik in gostilničar v Mali Pristavi, občina Šmarje okolica; Ferdinand Pustek, trgovec v Šmarju p. J.

★ **Službena mesta v finančni upravi.** Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objav-

lja uradno: Ker se dan na dan javljajo prošilci za nova službena mesta, se objavlja, da je g. minister financ z naredbo dne 18. aprila 1927, št. 2167, v smislu čl. 328. fin. zakona za l. 1927./28. odredil, da noben starešina podrejenih oblasti ne sme sprejeti nobene prošnje za namestitev novih uradnikov. Čl. 328. cit. zakona se v prvih dveh odstavkih glasi: »V proračunskem letu 1927./28. se ustavlja sprejemanje novih uradnikov in civilnih uslužbenec v državno službo, razen če se vrnejo iz pokoja v aktivno službo. Nov uradnik in uslužbenec se sme sprejeti v državno službo le s pismenim odlokom ministrskega sveta, če je nujno in neodložno treba, po pismeni obrazložitvi te potrebe na predlog resornega ministra in po soglasju ministra za finance.« Toliko javnosti v blagohotno vednost, da ne bo praznih upov in potov.

★ **Usmiljenka sestra Jožefa Mantuani** je umrla v sredo, 11. t. m., po daljši mučni bolezni v Osijeku, kjer je delovala več let v moški sirotišnici. Pokopali jo bodo v petek, 13. maja, popoldne. Svetila jej večna luč!

★ **Red in varnost po naših cestah.** Prejeli smo: Notica pod gornjim naslovom v številki 105. »Slovenca« potrebuje nekoliko pojasnila. Do zadnjih let so kolesarji in mlekarice vozili po obeh hodnikih Dunajske ceste. Pred nekaj leti je pa razglasilo okrajno glavarstvo, da smejo kolesarji in mlekarice voziti samo po vzhodnem hodniku in je orožništvo zapisalo že nešteto kolesarjev in mlekaric, ki so bili zasačeni na zahodnem hodniku. Če vozijo kolesarji in mlekarice po vzhodnem hodniku, je to popolnoma po predpisu poklicanih oblasti in je pri »Ruskem carju« na Jezici na vzhodni strani ceste celo napis: »Za kolesarje in ročne vozičke.« Naj hodijo pešci po zahodnem hodniku, kakor morajo kolesarji voziti po vzhodnem, pa bo red in mir. Saj je zahodni hodnik tudi mnogo lepši od vzhodnega, ker je bolj dvignjen. Dosledno bi bilo: Če kaznujejo kolesarja ali mlekarico, ki jih zalotijo na zahodnem hodniku, naj bi kaznovali še pešce, ako silijo na pot, določeno za kolesarje in vozičke. Siliti kolesarje in mlekarice na sredo ceste v prah in blato, je brezobzirnost, ko je za vse dovolj prostora na hodnikih, le vsak naj hodi ali vozi po določeni strani. Če pa silijo pešci na hodnik, ki je dovoljen kolesarjem, potem so za morebitne nezgode sami odgovorni. Obzirnost na obeh straneh, pa bo za vse prav.

★ **Železničarsko delavstvo pri prometnem ministrstvu.** Dne 10. maja t. l. je intervenirala deputacija delavstva, sestavljena iz zastopnikov vseh delavskih kategorij vseh oblastnih odborov Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev v prometnem ministrstvu, kjer jih je sprejel pomočnik ministra, kateremu so obrazložili nevzdržno stanje železniškega delavstva vsled prenizko odmerjenih kreditov za delavske mezde v budžetu za leto 1927./28. Deputacija je bila istega dne sprejeta tudi od predsednika finančnega odbora Narodne skupščine in ga je točno obvestila o nevzdržnem stanju in neizogibni katastrofi za ustanovo in osebje, ako se ne pripoznajo naknadni krediti za mezde osebja, ki jih bo zahteval prometni minister. Ministrstvu in predsedniku finančnega odbora je bila predložena obširna spomenica. Pomočnik prometnega ministra je uvidel nevzdržno stanje in obljubil, da bo zadevo nemudoma pokrenil, da bo zahtevalo ministrstvo za promet naknadne kredite, dočim je predsednik finančnega odbora izjavil, da z njegove strani ne bo ovire in bo predlog ministra za promet za naknadne kredite podpiral in s svoje strani kot predsednik finančnega odbora storil vse potrebno, da se čimprej dovolijo in udeležijo zahtevani krediti.

★ **Navodila za izvrševanje državnega proračuna** izidejo v celoti v 52. števil. »Uradnega lista«. Posamezni izvodi navodil se bodo

dobivali izza dne 13. maja, dokler zaloga ne poide, pri upravi lista po 1:50 Din.

★ **Železniško ravnanje v Ljubljani** prosimo, da bi vlaka, ki vozita po novem voznem redu med Ljubljano in Kranjem samo ob nedeljah in praznikih, vozila v s a k d a n, in sicer vlak št. 922, ki odhaja iz Ljubljane ob 8:12, in 923, ki odhaja iz Kranja ob 9:30, ki sta z novim voznim redom ukinjena, pa sta vozila ob jako pripravnem času. Jutranja vlaka sta za tiste, ki imajo daleč od postaje, malo prezgodnja, opoldanska pa že prepozna. Poleg tega je posebno vlak proti Ljubljani tako napolnjen z delavci in šolsko mladino, da mnogokrat še za stojišče ni prostora. Zato upamo, da bo ravnanje naših želji dobrohotno ugodilo.

★ **Požar v Rušah.** V sredo zvečer je nastal v Rušah pri Mariboru požar. Goreti je pričela streha na hlevu in gospodarskem poslopju Vincenca Lingla. Na pomoč sta prihiteli takoj požarna bramba iz Ruš in iz tovarne za vžigalice, ki pa nista več vstopili v akcijo. Pogorela je streha na obeh poslopih. Škoda je znatna. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

★ **Mali čudak.** V Rogatici na Hrvatskem je prišel 14letni dečko bosonog, raztrgan, z lasmi do ramen. Imenuje Peter Šimoga. Pravi, da je sklenil, da se ne ostriže, dokler ne pride okoli sveta. Dvakrat je ušel od doma, pa ga je policija vselej vrnila. Tako potuje že leto dni, pa je prišel šele od Odra pri Zagrebu do Rogatice. Prebil pa je večino zime na poti, tako da ima kožo na nogah debelo in trdo kot pri močnih opankah.

★ **Občinske volitve v Varaždinu** so razpisane za 15. maja. Vloženih je pet kandidatnih list in sicer: 1. Hrvatski blok, ki ga tvorijo HPS, HSS in HFS, 2. demokrati, 3. disidenti HSS, 4. radikali, 5. neodvisni delavci. Na sigurnih mestih kandidira 9 advokatov, tako da bo ta stan tvoril tretjino vsega mestnega zastopstva.

★ **Vlomi na deželi.** V Cerovem Logu pri Ratežu je bilo vlomljeno pri posestniku Antonu Pencu ter odnešenega več vina. Še isto noč je bilo vlomljeno v Hrastrju pri Francetu Franku. Vlomilec je odnesel več živil in obleke. Naslednjo noč je bilo vlomljeno pri Fr. Medletu v Breznici. Vlomilec je odnesel 200 litrov vina ter več živil. Poskušeno je bilo še več vlomov v bližnjih vaseh, ki pa so bili pravočasno preprečeni. Vsega skupaj je vlomilec oziroma vlomilska tolpa odnesla za 10 tisoč dinarjev blaga. Vlomov je nujno osumljen nek mladi človek, ki je pobežnil iz mariborske kaznilnice in ga sodišče zasleduje že zaradi več deliktov.

★ **Zakup ribolova.** V ponedeljek, 30. maja 1927, se bo pri okrajnem glavarju v Kamniku oddalo ribištvo spodaj navedenih zakupnih revirjev za čas od 1. junija 1927 do 31. maja 1937 potom javne dražbe v zakup. Dražba se prične ob pol 10. uri in se bodo posamezni revirji izdružili v naslednjem redu: 1. zak. revir št. 22: Zalog-Kapljavas, ki obsega Pšato od spodnjega mlina v Šmartnem do mlina v Mostah z nekaterimi pritoki. 2. zak. revir št. 23: Mengeš, ki obsega Pšato od mostu do mostu habaške graščine z nekaterimi pritoki. 3. zak. revir št. 27: Ihan, ki obsega Bistrico od Majdičevega jezua na Homcu do regulacijske škarpe pod beričevskim mostom z nekaterimi pritoki. Podrobne dražbene pogoje in natančnejše podatke glede mej oziroma pritokov posameznih revirjev je vpogledati med uradnimi urami pri podpisnem okrajnem glavarju. — Okrajni glavar v Kamniku, 7. maja 1927. Dr. Ogrin s. r.

★ **Rogaška Slatina** je najceneje in najudobnejše zdravilišče za ozdravljenje žledčnih in črevesnih bolezni posebno v času pred glavno sezono. Zahtevajte prospekte!

★ **Čudežne zdravilne uspehe** dočete pri revmatizmu, protinu, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri vapnenju žil

VELIKA IZBIRA

raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. Kupi se najbolje pri **IGN. ŽARGI, Sv. Petra cesta** Po znižanih cenah.

Ob mladem grobu.

»Na zadnjem razstanku smo s Teboj, dragi součene in naše duše so žalostne. Žalostne sredi maja, ko vse cvete in poje ter se veseli življenja.

Ob grobu mladosti stojimo, ob razvalini umrlih sanj. Naše misli pa segajo v oni nedavni začetek, ko si s pridnostjo in vztrajnostjo nastopil pot, ki naj Te vodi k visokemu cilju. Zdi se nam, da je bilo včeraj, ko si se še veselil med nami v brezskrbnosti in nihče ni slutil, da Te bo nenadoma utrgala višja roka iz naših vrst. In vendar ostane tolažba Tvojim žalostnim staršem. Umrli si sedaj, ko jim je spomin nate še res čist in lep; tako, da jim bo ostalo Tvoje bivanje med njimi kot misel, ki je ni oskrnila bolest razočaranja in obupa. Naša pot se bo vila strmo nad prepadi — in morda pademo nekoč trudni vanje. Ti dragi Ivan, pa si jo dokončal v mirni ravnini, da se sedaj tem više povzdigneš k visokemu nebu, kamor gre stremljenje in nehanje nas vseh. Do tedaj, do snidenja pa Ti kličejo naša žalostna srca: Počivaj v miru!

S tem govorom — sam ga je sestavil — se je poslovil 10. t. m. prvošolec Ciril Jančar ob odprtem grobu od svojega sošolca Ivana — Milka Dežmana, ki ga je nenadoma v zorni mladosti kot ljuba roka pomladni cvet utrgala božja Previdnost in ga presadila v rajske vrtove. Ob govoru so se orosile oči sošolcev in sošolk in številnih pogrebcev, ki so spremili tako nenadoma preminulega Milka na njegovi

zadnji poti z venci in cvetjem prav do groba. Pred mrtvašnico in na Martinovi cesti je zapel dijaški oktet prav lepo dve žalostinki. Duša ljubljene Milka pa je v družbi božjih krlatecev z nebeških višav gledala to poslovilno slovesnost in prosil sedaj pri Bogu za svoje žalostne starše, sestre in vse, ki so ga ljubili in ki mu kličejo: Nepozabni Milko, na svidenje pri Bogu!

Naš čolnič.

(V. letnik — 1927.)

Z letošnjim letom je postal »Naš Čolnič«, prekrasno glasilo naših bratov v Primorju, družinski list; zato je letos še lepši, koristnejši in pestrejši kot lansko leto, ko je izhajal v prvi vrsti le kot društveno glasilo »Prosvetne zveze«. Prosvetna zveza je spoznala, da mora »Naš Čolnič« postati skupno glasilo cele Primorske, ne samo društvev, ki so vpisane v »Prosvetni zvezec«, in da ga mora tako posplošiti, da ga bo z veseljem bral vsak Primorski Slovenec. In ta svoj namen je dosegla: »Naš Čolnič« je postal družinska revija z najpestrejšo, bogato vsebino iz primorskega življenja.

Pretekli teden je izšla četrta številka te najboljše primorske revije. Kot uvodno povest prinaša letošnji letnik Pregljevo »povest od včera in danes« — »Zvodnika«. V tej svoji povesti je stopil Pregelj na primorska tla; v

»Zvodnik« obdelava enega izmed najvažnejših problemov mladine, zlasti primorske. Povest se vedno bolj zapleta.

»Zvodnik« sledi Pomenki, ki so za vsako družino, zlasti pa še na Primorskem jako velike važnosti. Njih pomen je zlasti v tem, da ohranijo na Primorskem družino krščansko, da ohranijo lepe navade, da jo uvažajo v cerkveno liturgijo ter da ji razkladajo globok pomen cerkvenih obredov ob raznih praznikih. Kajti dokler se oklepa z vso svojo močjo vere in cerkve, bo živel dalje neokrnjeno življenje rodu.

Spominska črtica iz Svete dežele »Veliki teden v Jeruzalemu« nam predstavlja obrede Velikega tedna v Sveti deželi.

Bogomir Magajna je končal svojega »Studenta Vajdo, Valči in vilo«, lep utrinek izmed mnogih variant velezanimivega študentovskega življenja.

Odlomek Reymontovega romana »Chlopi« — »Gospodarjeva smrt« je zrela stvar, ki naj bravce zlasti razvedri ter jih uči ljubiti domačo grudo.

Ob Kellerjevem »Glasbenem življenju v Altenrode«, humoristično pisanem, ki ga človek vedno z večjim veseljem bere, čim se nadaljuje, se lahko pošteno nasmeje in razvedri.

Lojze Golobič je nadaljeval svoj spis »Tine in Tinka«, iz katerega odseva globoka ljubezen do našega ljudstva. Veselo je videti, kako hitro se je Lojze uživel v primorske razmere in jih spoznal do dna, kako globoko je pogledal v srce Primorcu-trpinu, zlasti pa

kako skoro domala je spoznal in pronical v dušo primorske mladine. Pisan je ta spis jako toplo, po svoji koncepciji najdaljši in dosedaj najboljši njegov proizvod v »Čolnič«; zato ga z veseljem in s pridom vsak prebere. Zlasti se odlikuje po preprostosti, klenosti in krepkosti izraza, lepem stilu, zato ga vsak še rajši bere. Le na ta način kakor Lojze, bi se dalo pri življenja in veselja željni mladini na Primorskem kaj doseči. Lojze je ubral pravo struno.

Pod naslovom »V jutranjem solncu« podaja dr. Jeraj že od prve številke naprej dekletom smernice za življenje. Tudi za mladino je v »Čolnič« dobro preskrbljeno, da dobi zdrave in tečne dušne hrane, da more ostati na pravih potih v versko-moralnem življenju naroda.

Proti koncu sledé še razni drobci kakor Zanimivosti, Domače šege, nekaj iz primorskega društvenega življenja ter pomenki z urednikom. Vendar je pa za Primorce tudi to jako pomembno.

Ves prostor je jako dobro izrabljen in je skoro ni strani, ki bi ne bila velikega pomena za primorsko družinsko življenje.

V prejšnjih številkah »Našega Čolniča« je najznamenitejša in najkoristnejša Bednaričova zgodovina-poučna črtica »Leta Gospodovega«. Mnogo koristnih drobtin se pa še dobi zlasti pod rubrikami Zanimivosti, Domače šege itd. Za zabavo in smeh pa je poskrbljeno »Zadaj, pod naslovom »Meh za smeh«.

motenju (prebave), ostarelosti, kron. kožnih boleznih. Svoje telo okrepite in pomladite, ako se zdravite v starodavnem, radio emanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 38 do 38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. septembra. Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo. Pošta, telefon, graf in telefon.

Ljubljana

○ Drevi v dramsko gledališče. Danes zvečer ob 8. je igra v dramskem gledališču Petrovičeva drama Mrak. Snov je vzeta iz svetovne vojne. Čisti dohodek je namenjen za zgradbo »Doma slepih« v Sloveniji. — Uljudno vsi vabljeni, da igro posetijo ter tako blagemu namenu pripomorejo do uresnitveja!

○ Slovesno zadušnico za pokojnim tri-glavskim župnikom Aljažem opravi Aljažev klub SPD v soboto, 14. t. m., ob 7. uri zjutraj v Franciskanski cerkvi. Iz prijaznosti poje Sattnerjev zbor. Planinci vabljeni!

○ Pri pogrebu rajnega kanonika dr. Čekala, dne 11. t. m. je z znano dovršenostjo pel molitveno zbor glasbenega društva »Ljubljane«, kojega podporni člen je pokojnik bil, tri žalo-stinke in sicer pred hišo Pavčičevo »Spomladi vse se veseli«, v stolni cerkvi sv. Nikolaja Mendelsohnov zbor »Beati mortui«, pred kapelico pa Jenkovo »Blagor muc, kar je bilo v našem točasnem poročilu izostalo.

○ Ruska Matica. V soboto, 14. t. m., se bo vršilo v balkonski dvorani univerze rusko predavanje dr. Nikolaja Preobraženskaga o »Rojstvu nacionalne zavesti v ruski literaturic. Začetek ob pol 20. uri. Vstop prost.

○ Opozorjamo na mladinski koncert Društva učitelje, ki se vrši v soboto, 14. t. m., pop. ob 4. uri v Unionski dvorani pod vodstvom učiteljice gđ. Svetkove in Umbergejeve. Na koncertu nastopijo učenke I. mestne dekliske osnovne šole, učenke licejske osnovne šole ter učenke II. dekliske meščanske šole. Spored obsega narodne in umetne pesmi. Na koncertu sodeluje iz prijaznosti tudi gđ. Milena Verbič, katera zapoje Grečaniinovi: Ko sekire peza, Domačija, Lajovič: Mati in dekle, Risto Savin: To je tako. Na klavirju jo spremlja gđ. Marica Vogelnikova. Prireditev se vrši na korist »Učiteljskemu konviktu«. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

○ Dr. Jemec ne ordinira do preklica.

○ Motociklisti! V nedeljo, dne 15. t. m. propagandna vožnja po mestu. Natančneje poročilo glej pod rubriko »Sport«.

○ Vremenske nepravilnosti. V Ljubljani je nastopilo v sredo izredno ostro, za sredi maja popolnoma neprimerno vreme. Priprosti ljudje spravljajo to v zvezo z dnevi treh svetnikov, po pravilu: Pankraci, Servaci, Bonifaci — Le-denjaci! Včeraj je padla na ljubljansko polje ledena slana, ki je zamorila mnogo sadnega cvetja ter uničila skoro ves fižol, tako, da ga bodo morali na novo nasaditi.

○ Od doma pobegnil. Učenec IV. realke, 14 letni K. G., oblečen v žametaste hlače, ravnotak črn suknjič, skavsko srajco in s črnim dežnikom, je v sredo, dne 4. t. m. po-egnil od doma ter se napotil neznanu kam. Išel je baje proti Raketu. — V šoli je baje azbil neko šipo na oknu in iz strahu ves obu-pan pobegnil od doma. Zandarmerijske po-taje se naprošajo za izsleditev dečka.

○ Belo in rjavo platno, šifon, gradel, »fir in razne vrste tiskovine dobite pri ugod-ih cenah pri Francu Pavliu, Gradišče 3.

○ Licencovanje bikov plemenjakov. V mislu zakona o povzdigi govedoreje morajo »i živinorejci v ljubljanskem mestnem oko-lišču naznaniti pismeno ali ustno v mestnem gospodarskem uradu (Mestni trg št. 27 I., vrata 13) najkasneje do 20. maja 1927 svoje »ike, ki jih nameravajo uporabljati za pleme-itev tujih krav in telic. Pismena, s kolekom a Din 5.— opremljena naznanila morajo vse-bovati ime, priimek in bivališče bikovega astnika, popis in pasmo naznanjenega bika er napoved o že event. licencovanju (Datum n štev. izdane dopustnice). Vse te mestnemu gospodarskemu uradu naznanjene bibe bo v ajkrajšem času pregledala posebna, po veli-tem županu potrjena licencovalna komisija, ti bo lastnikom najboljših pripoznanih bikov azdelila podporo, ki bo v to svrhu določena. Čas in kraj licencovanja, kakor tudi pogoje o agradi in licencovalni načrt bomo naznanili priglašnim živinorejcem pozneje in to pis-menim potom.

○ Poškodovani požarni zid. Vsled nepre-vidnega žaganja vej kostanjevega drevesa se je zgodila snoči na vrtu gostilne Keršič mala nezdoga. Močna veja drevesa je padla na novi požarni zid verande in ga močno poškodovala. K sreči ni bilo več delavcev na stavbi.

○ Konj ugriznil človeka. Na Šolskem trgu je v sredo popoldne ugriznil konj železniš-kega vpkojenca Terana Miho v roko ter mu napravil na obleki za kakih 200 Din škode.

○ Aretiran goljuf. Dne 11. t. m. je bil od suhaškega redarstva izročen ljubljanski poli-ciji Franc Marko, roj. l. 1881. v Partinju na Štajerskem. Marka zasleduje ljubljansko de-želno sodišče radi hudodelstva goljufije že od l. 1925 dalje. Marko je ogoljufal s fingiranim požarom neko zavarovalnico za večjo vsoto.

○ Karamboli. Pri železniškem prelazu v Orlovi ulici se je zadel voz, naložen s škafi v železniški derezino. Derezina je uničila več škafov in zadnja kolesa pri vozu. Nearečo je

zakrivil baje voznik, ki je peljal škafe preko proge in se ni zmenil za signale derezine. — V Kladezni ulici je neki voznik prenelog vozil z dvoprežnim vozom, ki se je zadel v bližnji hišo in razbil dve šipi ter poškodoval zid. Škode je približno 80 Din.

Maribor

○ Vstopnice za koncert mariborskega in celjskega pevskega okrožja se dobe danes in jutri v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila. Splošno se pričakuje, da bodo naši ljudje upoštevali velik pomen prvega nastopa mariborskega pevskega okrožja in posetili prire-ditev v lepem številu.

○ Jubilej g. A. Mitroviča. V soboto, 14. t. m., bo proslavil v mariborskem gledališču 25 letnico dirigentskega delovanja ravnatelj opere g. A. Mitrovič. Za to priliko je jubilar naštudiral efektno Verdijevo opero »Rigolet-to«. Opozorjamo cenj. občinstvo na to odlično slavje in priporočamo nakup vstopnic v pred-prodaji. Glavne partije so poverjene gđ. Ko-ouvanovi, g. Neraliču, g. Burji. Režira C. Bratuž.

○ Prekmurski šolarji v Mariboru. V sre-do so dospeli v Maribor pod vodstvom kapla-na G. Meška in dveh šolskih sester otroci ljudske šole v Črensovcih v Prekmurju. Otroci — okrog 80 po številu — so si ogledali mesto, ob desetih dopoldne so imeli sv. opravilo, na-to pa so odšli k Sv. Petru. Včeraj popoldan so se odpeljali nazaj domov.

○ Šoferski izpiti. Včeraj dopoldan so se vršili v Mariboru šoferski izpiti v prisotnosti inž. g. Haulena iz Ljubljane in zastopnika policijskega komisarijata.

○ Cvetlični dan naraščaja društva »Rde-čega križa« v Mariboru. Izvršilni odbor tu-kajšnjega naraščaja »Rdečega križa« je skle-nil na svoji seji dne 9. t. m., da bo priredil na binkoštno soboto in nedeljo cvetlični dan v prid naraščajeve počitniške kolonije ob morju. Za ureditev počitniške kolonije nara-ščaja se že vrše priprave. Za vodjo je določil izvršilni odbor g. Mirka Ravterja, učitelja na I. deški osnovni šoli, na katerega »se naj obrnejo starši v vseh, počitniške kolonije za-devajočih vprašanih. K stroškom za vzdrže-vanje kolonije bodo prispevali razni faktorji, med njimi v prvi vrsti mestna občina mari-borska, precej pa bo moral dati cvetlični dan, na katerega opozorjamo že sedaj. Razna dru-štva obenem prosimo, da v gori navedenih dveh dnevih ne prireajo morebitnih svojih cvetličnih dnevov, občinstvu pa priporočamo naraščajevo akcijo v podporo.

○ Vajeniška razstava v Mariboru. Vaje-niška in pomočniška razstava se bliža svoji otvoritvi, vsled tega pozivlja pripravljalni od-bor vse že prijavljene obrtne vajence, vajen-ke in pomočnike, da se z dovršitvijo svojih izdelkov požurijo za pravočasno izvršitev, isto-tako pozivlja odbor vse vajence in pomočnike kateri pripravljajo svoje izdelke za razstavo in še niso dostavili prijavnice, da to takoj st-ore, da se razdelitev prostora za posamezne stroke pravočasno uredi. Istočasno vabi od-bor vse gg. mojstre in mojstrce, da dajo po-trebno pobudo vajencem in pomočnikom za čim lepšo izvršitev vseh predmetov, da s tem povzdignejo dober glas delavnic svojih moj-strov, ter pokažejo vidni napredek naraščaja mariborskega obrtništva.

○ Kap jo je zadel. Smrtno je zadel kap 58 letno Uršulo Fajdiga, znano posestnico in gostilničarko na Teznu pri Mariboru. Pogreb se je vršil v četrtek popoldne.

○ Nov vrelec z mineralno vodo. Na po-seststvu g. Martina Gajška, manufakturista na Glavnem trgu, in sicer ravno ob robu gozda v Studencih se je pojavil precej močan vrelec z mineralno vodo, ki vsebuje zelo veliko ogljikove kisline. Lastnik obziduže izvirek, vodo pa analizirajo v državnem kemičnem preizkuševališču.

○ Gostovanje športnega kluba »Čako-veec«. V nedeljo gostuje v Mariboru nogomet-ni klub »Čakoveec«, prvak zagrebške provin-ce. Nastopi proti ISSK v Mariboru. »Čakoveec« je v Mariboru poznan kot nevaren nasprotnik ter je pričakovati zanimiv in oster boj.

○ Nastop mariborskega atleta na Dunaju. Talentirani tekač Zgur, član ISSK Maribora se namerava udeležiti internacionalne tekme na Dunaju Ring-Rund, katere se udeleži 126 mednarodnih tekačev.

○ Strelske vaje lovskega društva. Mari-borska podružnica lovskega društva priredi v nedeljo ob 14. uri popoldne na vojaškem strelišču v Razvanju strelsko vajo. Streljalo se bo s kroglo na 20 krožno tarčo in na stoje-čega srnjaka na daljavo 100 korakov in s šibrami na leteče golobe in bežečega zajca. V slučaju slabega vremena se vaja preloži na prihodnjo nedeljo.

○ Ledeni možje so se letos dobro po-stavili. V sredo je bilo mrzlo kakor januarja in vse je pričakovalo, da bo prišel vsak hip naletavati sneg. Včeraj se je nebo zjasnilo, vendar je kljub solncu ostalo precej hladno valed severnih vetrov.

○ Trgovska »samopomoč«. Po vzoru slič-nih ustanov v obrtniških in uradniških udru-ženjih je tudi mariborski trgovski gremij ustanovil svojo »samopomoč« in sicer na obš-nem zboru dne 24. marca. Te dni je gremij pričel razpošiljati pozivnik za pristop skupaj s položnicami. Vsak član »samopomoči« plača 25 Din. Ker upa gremij, da se bo prijavilo najmanj 1000 članov, bi dobila rodbina umrle-ga člana »samopomoč« takoj 25.000 Din pod-pore, kar se že pozna.

Celje

○ Potrpite malo, gospoda! Previdnost je pri tako koščljivi stvari kot je politika in po-sebej še celjska politika zelo na mestu. Mo-ramo priznati, da so se celjski demokrati v tej stvari že mnogo naučili. Kako bi pač dru-gače bilo mogoče razumeti ta že skoro dostoj-ni ton, s katerim poskušata »Jutro« in »Nova doba« tipati po volivnem bojišču. Naj ve go-spada demokratska, da bomo ob primernem času poskrbeli, da se na njenih glavah stopi prav vse maslo in da ne bo od vse demokrat-ske korajže ostalo drugega kot velika prazna pleša. Sicer nas pa to zgodnje bevskevanje de-mokratskega časopisja samo veseli. Kdor se čuti v svojih pozicijah trdnega, se ne boji na-sprotnika že kar šest mesecev pred volitva-mi. Kvalitativna nadmoč liste Združenih strank nad listo SDS pa je demokrate že so-daj napolnila s takim strahom, da so v nagli-ci zagrabili v temi svoje ropotarnice samo za narodno izdajstvo. Pa je to že tako skrhano orožje, da ni upati na uspeh, česar se menda celo demokrati že zavedajo, ker so se spravili na kokoši in na § 104., pa na cesto ob Savinji in bodo že jutri morda poročali kaj pikant-nega o Mestni hranilnici. Vse v redu. Čimpre-je začnete, tem preje boste končali.

○ V konkurzni stvari Ivana Kosa, trgo-va v Celju, se je preložil narok za sklenitev prisilne poravnave na dan 16. maja 1927 ob devetih dopoldne pri okrožnem sodišču v Celju, v sobi štev. 2.

○ »Veleturist« je naslov tridejanski bur-ki, ki jo vprižori v nedeljo, dne 15. maja, ob štirih popoldne celjska Krekova mladina v celjskem Narodnem domu. Predprodaja vstop-nic je v Slomškovi tiskovni zadrugi (tik Ma-rijine cerkve), v nedeljo na dan predstave pa dopoldne in popoldne pri blagajni v Narod-nem domu. Prepričani smo, da bodo Krekovi-tudi to pot našli obilo zadoščenja za svoj trud v številni udeležbi občinstva.

○ »Norec« v mestnem gledališču. V ori-ginalni Fedor Gradišnikovi tridejanski drami »Norec«, ki jo vprižori v petek, dne 13. ma-ja, celjsko mestno gledališče, nastopijo slede-če domače moči: ga Gradišnikova, gđ. Jur-manova, gđ. Sadar-Vorbachova, gđ. Romi-hova in gg. Mr. F. Gradišnik, Velušček in Pfeifer. Režira pisatelj g. Gradišnik sam. Začetek predstave je točno ob 20. uri, konec ob pol 23. uri. Blagajna bo odprta že ob pol 20. uri. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Go-ričar & Leskovšek.

○ Javno brezplačno cepljenje zoper koze za celjsko okolico se vrši dne 16. in 17. maja v uradnih prostorih okoliške občine, vsaki-krat med drugo in četrto uro popoldne. Pre-gled se vrši teden dni pozneje, t. j. dne 23. maja, istotam in ob istem času. K cepljenju naj se prinesejo, razen pozvanih, vsi, v občino Celje-okolica priseljeni otroci. Priti pa morajo tudi starejši, ki do sedaj še niso bili z uspe-hom cepljeni. Otroke naj se prinese k cep-ljenju čiste in snažne.

○ Zapisnega vojaških obvezancev. Zu-panstvo celjske okoliške občine razglaš: Pri pregledovanju vojaških registrov pri okraj-nem glavarstvu in vojaškem okrožju se je ugotovilo, da še vedno niso vojaški obvezanci položili predpisane prisige. Glasom odloka vojnega ministrstva, odnosno poveljnika celj-skega vojnega okrožja se vrši tudi letos ob priliki splošnega nabora naknadna zapisnega vseh onih vojaških obvezancev, ki do sedaj iz kateregakoli razloga še niso položili prisige zvestobe Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Pozi-vajo se zato vsi, v občini Celje-okolica stan-joči vojaški obvezanci, brez ozira na njihovo domovinsko pristojnost, rojeni v letih 1877 do 1900, kakor tudi vojaške službe oproščeni hranilnici letnikov 1900 do 1906, ki še niso prisegli, da se zglasijo do konca meseca maja pri občinskem uradu na Bregu v svrhu vpisa v tozadevne sezname. Pripominja se, da se bodo oni obvezanci, pri katerih se bo pozneje ugotovilo, da še niso prisegli, brezpogojno zasledovali in oddali radi neposlušnosti voja-ški oblasti v kaznovanje.

○ Z okna je padel. 24 letni posestnikov sin Jakob Mraz iz Podlešja, občina Kalobje, je dne 6. maja opolnoči padel v spanju z okna 6 metrov globoko. Pritel je na kol ter dobil težke poškodbe v trebuhu. Prepeljali so ga v celjsko bolnico, kjer je 7. maja poškod-bam podlegel.

○ Šmarčni govor v opatijski cerkvi ima danes v petek, 13. t. m., misijonar-laza-rist, preč. g. Alojzij Mav iz sv. Jožefa nad Celjem.

○ † Maks Wudler. Včeraj zjutraj ob pol-štirih je v celjski javni bolnici podlegel dolgo-trajni želodčni bolezni učitelj na mestni osnov-ni šoli g. Maks Wudler. Prošli teden se je med poukom ponesrečil, nakar je bil prepe-ljan v bolnico. Operacija na želodcu se je si-čer posrečila, a nastopile so komplikacije in komaj 38 letni mož je moral umreti. Tragično je zlasti to, da ga je smrt dohitela ravno sredi dela za lastno hišico, ki jo je gradil v bližini okoliške šole. Pokojnik je bil pristaš SDS in je tudi kot 33 namestnik demokratske liste za celjske občinske volitve. Osebo je bil po-štena in koncilijantna duša. N. v m. p.!

○ Močna slana je včeraj zjutraj prese-netila Savinjsko dolino in zlasti v višje leže-čih krajih povzročila občutno škodo na fižolu, trti in hmelju.

○ Drž. krajevna zaščita dece in mladine v Celju je prejela od Južnoštajerske hranil-

nice 500 Din, za kar izreka velikičudni daro- valki iskreno zahvalo.

Ptuj

○ Ustanovni občni zbor Celjskega društva. V nedeljo, dne 15. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor Celjskega društva za minoritisko župnijo v minoritskem samostanu. Namen društva je po-sebejati in širiti lepo cerkveno glasbo. V odbor so bili izvoljeni: ga. A. Kotnik, soproga prosvet-nega nadzornika dr. Kotnika za predsednico; za podpredsednika p. Mirko Godina, obenem tudi zborovodja; za tajnika T. Ogrizek; za blagaj-nico gđ. R. Ruparjevi in kot odbornici bra-mandata gđ. T. Pavko in M. Golob. Nova ustanovljenemu društvu želimo mnogo uspeha!

○ Na predlog obč. kluba S. L. S. je pribe-žba občina kazati malo več zanimanja za stavbno akcijo in bo tako počasi sledila zgledu drugih slovenskih avtonomnih mest.

○ Namišljeni bolnik. Po načrtu svojega sm-otrenega repertoarja je ravnatelj našega gledališča g. V. Bratina režiral in insceniral to Molièrovo komedijo, ki je šla z uspehom preko našega odra. Glavno vlogo je podal g. Bratina popolnoma v svo-jem lastnem stilu. Dočim smo videli pri drugih Arzana kot zlobnega zakrknjenca, ga je g. Bratina podal kot dobrodušnega, ki je suženj svoje lastne domišljije, da je bolan. Gđ. Gabrijelečičeva je pokazala v vlogi ToINETTE sposobnost in rutino tudi za kreacije v komediji. Bila je kot živo sre-bro, ki je celo igro oživljala tudi v mrtvih točkah. Tudi g. Wagnerjeva je bila v vlogi Belina popolnoma na mestu in jo odigrala boljše od marš-katere poklicne igravke. Dočim je gđ. T. Kalčeva v vlogi Angolike tudi ohranila linijo vesele komed-ije, je bila gđ. Tomažičeva v vlogi njene sestre vendarle nekoliko premrtva. G. Petek kot Angelikin ljubimec je usajal le ob lirčnih mestih svoje vloge. G. Kaukler v vlogi Beralda ni ta večer podal nič posebnega. G. Levičnik kot komični snubec jo pa s svojim jasnim glasom in s svojo igro naravnost presenetil ter je imel srečen večer. G. Gorše vkljub vsemu ne more iz svoj-ih skoraj prirojenih kadence, s katerimi zaključuje skoro vsak odstavek. — Kostumi so bili za naše razmere naravnost sijajni, scena okusna in prijetna, za kar gre zaslug a g. Bratini. Številno občinstvo je zlasti ob koncu igre živahno aplavdiralo.

○ Družba vojnje gramoz na okrajne ceste v ptujskem okraju se vrši na okrajnem zastopu v Ptuj v ponedeljek, dne 23. majnika 1927, ob 9. uri dopoldne. Vsak izdajatelj ima položiti že pred dražbo 10% kavicje od izkljene cene. Dražbeni pogoj so na vpogled na okrajnem zastopu med uradnimi urami. Pismene ponudbe morajo biti pra-vilno kolkovane ter s kavicjo vrod položene na okrajnem zastopu do 21. majnika 1927 do 12. ure.

Brežice ob Savi

Florianov sejem je bil pretekli ponedeljek ob ugodnem vremenu razmeroma dobro obiskan od prodajalcev in kupecev. Popoldne, ko so kramarji že pospravljali svoje blago in se so kupci skoraj razšli, smo le v gostinah videli nadelane pive, ki jih je po cesti potem zibal alkohol domov. Malo je denarja med ljudmi, za alkohol pa ga je še vedno preveč.

Nov okrajni zastop. Dosedanji gerent brež-škega okrajnega zastopa trgovec Josip Vidmar v Brežicah je bil skupno z dosedanjimi člani ge-rentskega sosveta razrešen svojih dolžnosti. Na njihova mesta so imenovani: za gerenta Martin Frece, trgovec v Stari vasi, Bizeljsko; ostali člani pa so: Josip Janežič str., veleposestnik v Stari vasi, Bizeljsko, ki je obenem gerentov na-mestnik; Franc Gregorevčič, veleposestnik v Malem vrhu, obč. Globoko; Franc Planinc, posestnik in župan v Libnem, obč. Videm; Ivan Baraga, železniški čuvaj in posestnik v Črnu, obč. Zakot; Martin Kink, posestnik in župan v Pieterjah; Franc Šepce, posestnik v Črnu, obč. Zakot; Jože Kovačič, veleposestnik v Glogo-vem brodu, obč. Arčiče; Miha Hotko, župan v Kapelah; Karl Recer, posestnik in poštar v Pišecah.

Slovenska krajina

Lep dar. Starodavna Marijina podoba v glav-nem oltarju cerkve v Tunrišču je dobila krasno novo obleko. Kupila in darovala jo je Barica Zver iz Nedelice. Obleko so prav umetniško izgotovile sestre urušinke v Ljubljani.

Bratovščina sv. Cirila in Metoda. Misel dela za zedinjenje se je novejši čas začela širiti tudi v Prekmurju. V veliki meri je k temu pripomogel list »Kraljestvo božje«, ki je bil skoraj brez izjeme povsod z naklonjenostjo sprejet. Ker je list pripo-rodal »bratovščino« sv. Cirila in Metoda kot eno najboljših in najlažjih sredstev pri delu za zedi-njenje, so se ga ponekod oprijeli. Kakor smo do-znali, je v tem oziru najbolj agilni g. župnik I. Horvat v Marjanah, ki je vodstvu »bratovščine« v Mariboru postal večjo vsoto kot članarino. Lepo bi bilo ako bi imel posnemovalce v vseh župnijah. Po zgodovinskih virih je deloval sv. Metod zlasti med panonskimi Slovenci in tako tudi v sedanjem Prekmurju, zato je tembolj razumljivo, da se mora njegova bratovščina udomačiti po vsem Prekmurju.

Boj alkohola. »Nepujske« se v zadnji številki peča s statistiko letne porabe alkohola v Sloveniji, predvsem v mariborski oblasti. Drastično slika ve-likanske vsote, ki se izdajo za alkoholne pijače in pri tem posredno in neposredno poziva ljudstvo, da začne neizprosno boj proti temu najhujšemu svo-jemu neprijatelju.

Srbohrvatsko-slovenski slovar.

Sestavil dr. Alb. Vilhar.

V platno vezan Din 60.—.

Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Petek, 13. maja: MRAK. Premijera. Izven. Na ho-ris kuratorija slopcev. Sobota, 14. maja ob 15. uri pop. JAZ IN TI. Dija-ška predstava po znanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Petek, 13. maja: Zaprt. Sobota, 14. maja ob 20: RIGOLETTO. Premijera. Proslava 25 letnice delovanja g. ravnatelja Mitroviča. Izven.

Nedelja, 15. maja ob 20: RIGOLETTO. Ponedeljek, 16. maja: Zaprt. Torek, 17. maja ob 20: LOGARJEVA KRISTA, Abonma G. Kučoni.

Razprava o krvavih dogodkih v Mariboru leta 1919.

Čast slovenske duhovščine pred sodnijo dokazana.

SOCIALISTIČNI UREDNIK ERZEN OBDOLŽIL DUHOVŠČINO V MARIBORU, DA JE STRELJALA NA NEMCE. — ERZEN TOŽEN RADI OBREKOVANJA. — ERZEN OBSOJEN NA 3 MESECE ZAPORA, 2000 DIN GLOBE IN ODSKODNINO.

Maribor, 12. maja 1927.

Danes ob pol 9 se je začela javna razprava o tožbi zoper odgovornega urednika socialističnega lista »Volksstimme«² Viktorja Erzena zaradi očitka, ki ga je priobčil v tem listu dne 13. januarja 1927, češ da so duhovniki streljali dne 27. januarja 1919 na Glavnem trgu na demonstrante.

Tožbo so vložili vsi, tedaj v Mariboru bivajoči duhovniki, 27 po številu.

Za razpravo je seveda vladalo velikansko zanimanje po mestu. To zanimanje so povzročili posebno socialisti, s svojimi noticami pa tudi »Jutro«. Razširjale so se govorice, da se bo dokaz resnice posretil. Zato je bila tudi velika zborovalna dvorana, soba št. 53, občinstva nabito polna.

Ob določeni uri so zasedli svoje prostore: senat, v katerem so sodniki: sodni svetnik Posega, dr. Tombah, višji sodni svetnik Guzelj in dr. Travner; predseduje sodni svetnik Posega. Tožitelje zagovarjata dr. Veble in dr. Leskovar po dr. Novaku, toženca pa dr. Reisman.

KAKO SE OBTOŽENEC ZAGOVARJA.

Na zatožni klopi je sedel Viktor Erzen, odgovorni urednik »Volksstimme«, ki je pri svojih življenjskih podatkih posebno povdarjal, da je brez konfesije. Na vprašanje, če se bo ustmeno zagovarjal, je izjavil, da se bo, naj pa se prebere tudi pismen zagovor, ki ga je podal dr. Reisman. — V tem zagovoru se med drugim poudarja, da duhovniki, ki so tedaj bili v Mariboru, nimajo legitimacije tožiti, ker se je rabil le splošni izraz »Pfaffen«. Poleg tega sploh ne gre za kako razžaljenje duhovnikov, pač pa se hoče le SLS masčevati nad socialisti. Duhovniki bi se morali že zaradi »ljubezni do bližnjega«² odreči vsaki taki tožbi, posebno pa še frančiškani, katerim se ne reče »Pfaffen«, ampak »Kutenträger«. Ker pa se čutijo prizadeti, se čudi, da niso tožili »Neue Freie Presse«, ki je nekaj dni pozneje o tem pisala. Sicer pa je pripravljen to dokazati. Med čitanjem tega odgovora je prišlo med poslušavci do raznih medklcov, nakar je predsednik sodni svetnik Posega zagrozil, da bo dal izprazniti dvorano.

ZAPRISEGA IN ZASLIŠAVANJE PRIČ.

Predno se je začelo zaslišavanje prič, je dr. Reisman zahteval, da se ne smejo pripustiti k prisegi osebe, ki so tedaj bivale v bogoslovju. Sodni dvor je pa to zavrnil, ker je med pričami tudi podravnatelj bogoslovja dr. Somrek, ki se bo zaprisegel le, če bi drugi dokazi ne zadostovali. — Po odmoru 5 minut se je vršila skupna zaprisega vseh prič tožiteljev ob 9. uri 5 minut, na kar se je začelo zaslišavanje.

KAKO SE JE IZVRŠIL PREVRAT V MARIBORU.

Prvi je bil zaslišan podpolkovnik v pok. Cvirn: Pričati moram glede dogodkov na dan 27. januarja 1919. Nemci so se začeli zbirati od vseh strani, prihajali so s kolodvoru, kamor so prišli z vlaki od vseh strani. Ob 9 predpoldne sem srečal na Trgu svobode novinarja Pirca in bančnega uradnika g. Leskovarja. Oba sta mi rekla med drugim pogovorom, ko smo se tako pogovarjali o množici ljudi, da se nekaj pripravlja. Tisti dan je prišla v Maribor ameriška komisija. Jaz sem bil takrat komandant mesta. Oba gospoda sta mi rekla, naj bi storil vse, da se prepreči prelihanje krvi. Rekel sem, da je že vse pripravljeno. Pogovarjali smo se potem še nekaj dalje, in nato sem šel na okrajno glavarstvo, kjer je bilo obmejno poveljstvo in ki je bilo zastraženo s četo vojakov. Tam smo bili mi, to se pravi, general Maister, narodni svet in ameriška komisija. Proti 11. uri so začeli prihajati nemški sprevedni mimo glavarstva, ki so vpili »Heil«² in demonstrirali. Zahtevali so generala Maistra in zastopnike antantne komisije. Čez nekaj časa je prišla — bil sem v veži glavarstva — deputacija gg. Pfrimerja, pokoj. župana dr. Schmidererja in menda je bil tudi g. Nasko. Ti so prosili, da bi jih sprejel general Maister ali zastopnik ameriške komisije g. Milles. Šel sem k generalu Maistru in on je šel osebno k polkovniku Millesu, ki pa je odločno odklonil vsak sprejem, ker je rekel, da se ne nahaja v Mariboru v politični misiji in ne bo sprejemal političnih deputacij. General Maister mu je nato rekel, da bo deputacijo sam sprejel. In res jo je sprejel in tam so bile razprave z gg. Nemci so se zadovoljili s tem in so šli dol. Pred vhom sem stopil k deputaciji in sem rekel Pfrimerju, da prosim, naj vpliva na to, da se ljudje razidejo, ker so se demonstracije itak že izvršile. Kot komandant mesta sem še posebej apeliral na gg., naj vplivajo na množice, da se razidejo, da ne pride do izgredov. Nato je Pfrimer stopil na stopnice in govoril pomirjevalno, naj se razidejo, da je že vse končano. Nato so začeli klicati nekateri »Auf zum Hauptplatz«. Kljub

temu, da je stvar bila jasna, so me začeli dolžiti, da sem imel namen z Maistrom nanje streljati. Med tistimi, ki so tako govorili, celo potom časopisov, je bila tudi gospa dr. Grubitscheva, ker sem baje jaz imel namen po ukazu generala Maistra nanje streljati. In graški časopis »Grazer Tagblatt«² je prinesel strupen pamflet. V tem me teh stvari dolžijo. In ženska je dala v tem zmislu tudi na zapisnik, da sem jaz kot komandant mesta to zakrivil. Na podlagi tega protokola sem zahteval, da se stvar odda drž. pravdnistvu. Razprava, pri kateri sta bila dr. Štor in Mravljak, je bila tukaj in vse priče so izjavile, da to ni res, da sem jaz hotel nasprotno celo stvar preprečiti. Ona je prosila za odpustanje in je objavila tudi v »Marburger Zeitung«. Časopisi so tudi javno pisali, da se je stvar izvršila namenoma. Sorodniki sodnih svetnikov so baje predpoldan istega dne javno rekli, da se bo to zgodilo. Nemški listi so začeli gonjo in so obrnili vso stvar na politično stran, kakor, da so hoteli slovenski narod oblatiti, da smo barbari in da se ne moremo in ne znamo nadvladati. To pa zaradi tega, da bi oni spravili sem italijanske čete. Nemci so proti dogodkom tega dne napravili tudi vse mogoče proteste v raznih korporacijah povsod v tem zmislu, da smo mi barbari, ki streljamo na nedolžne ljudi. Ena glavnih točk pri celi stvari je bila ta, da se je iz bogoslovja streljalo, da so tam celo stvar gledali in se smejali in to je bilo podčrtano, vse to z namenom, da se nas očrni, da bi potem Tararra dosegel zasedbo Maribora. Tararra je bil namreč italijanski zastopnik v komisiji. Kar tiče dogodke moram povedati tole, kar sem konstatiral pol ure ali tričetrt ure pozneje, ko sem osebno ugotovil po protokolarnih zaslišanjih. Dogodilo se je vse skupaj ob pol eni popoldne. Telefonirali so mi, da se nekaj pripravlja in kot komandant mesta sem odredil strogo pripravljenost za vsak slučaj, če bi bilo treba napraviti red. Med tem sem šel najprej na komando mesta in pozneje k generalu Maistru, in bil tam na glavarstvu ves čas demonstracije. Ko sem potem prišel na Glavni trg, je bil tam že oddelek vojaštva in videl sem tam gospode dr. Leonharda, g. Naskota, dr. Juriča, ravnatelja Sedlačka in še enega gospoda, ki so stopili proti meni, sploh gručo nemških gospodov, ki so me obkolili in mi začeli razburjeni pripovedovati, da so vojaki streljali.

Predsednik sodni svetnik Posega: Kdaj je torej bilo to, ko ste vi prišli na Glavni trg?

Podpolkovnik Cvirn: Menda je bilo tričetrt ure potem, ko se zgodilo.

Predsednik: In kaj je bilo potem?

Podpolkovnik Cvirn: Gospodje so zahtevali, da stvar ugotovim in da gredo za priče, da so vojaki streljali brez povoda. Pravili so mi, da je to umor in govorili so o neki »Horde«. Hotel sem jim voljo izpolniti, šli so z menoj in so na licu mesta pokazali, da so tam in tam stali stražniki in da se je od tam streljalo in so kazali proti oglu Gosposke ulice, da je nekaj strelav tudi tam padlo. Ko sem to videl, sem še izrecno vprašal: Tukaj se je streljalo? In oni so mi na to pritrdili, da se je streljalo izpred magistrata in v smeri iz Gosposke ulice. Nemci so pri zaslišanju, na vprašanje: Kje se je streljalo, odgovorili, da drugod nikjer. Nobeden ni izjavil, da bi iz bogoslovnice padel kak strel, in presenečeni so bili drugi dan nato, ko so prinesli časopisi in so mi takoj povedali, da to ni res.

KJE SE JE STRELJALO?

Predsednik: G. Cvirn, vi ste pregledali celo nasprotno fronto, ob kateri je bogoslovnica. Tam ste gotovo ugotovili, kam so padli strelji, ki so baje zadeli zid.

Podpolkovnik Cvirn: Sledovi strelav so se videli med okni in pod okni na bogoslovnem poslopju.

Predsednik: Koliko pa jih je bilo?

Podpolkovnik Cvirn: Okoli 8, 10 ali 12 udarcev. Bile so velike luknje, in se jih je videlo tudi od magistrata. Ena krogla je prodrla tudi v knjižnico, kakor se je potem ugotovilo. — Po mojem prepričanju je izključeno, da bi kdo od tam streljal.

Predsednik: Iz cele fronte, kjer je magistrat, ali ste opazili tu kje kak strel?

Podpolkovnik Cvirn: Tega nismo takrat ugotovili in se tudi pozneje ni nikdar kaj takega našlo. Po mojem prepričanju je izključeno, da bi kdo streljal iz bogoslovja.

Predsednik: Nekateri priče trde, da se je videl blisk od strela. G. podpolkovnik, vi boste kot vojak vedeli, če je to pri dnevu mogoče ali ne?

Podpolkovnik Cvirn: To je izključeno pri modernem strelnem orožju.

Predsednik: Kako si potem vi to razlagate, da bi se tam videl kak blisk ali dim?

Podpolkovnik Cvirn: Rekel sem že, da je to izključeno. Moralo bi se pa zelo od blizu gledati, če bi se to videlo.

KDO JE STRELJAL?

Predsednik: In kako si vi razlagate to, da se je tale demonstracija tam izvršila? In da se je govorilo o streljanju iz bogoslovja?

Podpolkovnik Cvirn: To je mogoče samo iz političnih nagibov, da bi se doseglo, da bi se iz Maribora odstranil general Maister in da bi prišli Italijani. To zahtevo so stavile potem tudi nemške korporacije in že iz tega se vidi, da so bile vse te stvari popolnoma izmišljene. Ko so padli strelji, se je vdrl omet iz zida in se je zakadilo. — Prvi strelji so bili oddani iz revolverja in sicer najbrž iz revolverja gospoda Senekoviča. Ta je bil tam, je hotel enega aretirati, ker je nekaj kričal in ko so ga videli, so ga pobili na tla, ko so opazili, da ima revolver, so mu ga vzeli, ga vrgli na tla in ga do nezvesti nabili. Sicer pa je ugotovljeno, da je bil proti vojakom oddan strel in da je ta strel izbil enemu vojaku celo bajonet. Pozneje so našli projekte iz Senekovičevega revolverja na mestu, od koder so bili na vojake oddani strelji in tudi revolver so našli tam. Potem so Nemci navtili na vojake.

Predsednik: Gospod podpolkovnik, ali nam morete povedati ali je bila salva, o kateri se govori, da je bila oddana na ljudi, kratka ali zategla?

Podpolkovnik Cvirn: Salva je bila zategla. Dr. Reisman (toženec zagovornik): Saj niste bili zraven, kako to veste?

Podpolkovnik Cvirn: Saj se je to ugotovilo pozneje.

Predsednik: Gospod dr. Reisman, jaz sem že v začetku razprave opozoril na red, ki se ga moramo držati, in vi boste vsa vprašanja na priče stavili potem mene. — Gospod podpolkovnik: Ena priča pravi, da je bila strojna puška tudi tam.

Podpolkovnik Cvirn: Ne! Samo ena patulja.

Predsednik: Toraj vi trdite, da je bila samo ena zategla salva, in ne dve, kakor pravijo druge priče. — Imate kako vprašanje gospod Erzen (obtoženec).

Erzen: Ali ste zaslišali gospod Cvirn tudi katero mojih prič. Tu vprašam, ker je priča striktno izjavila, da je bilo zaslišanje natančno?

Predsednik bere imena prič in podpolkovnik Cvirn potrdi, da ni bila nobena teh takrat zaslišana.

Dr. Reisman: Važno je, kaj so izpovedali voditelji tistih demonstracij takrat. Ali so bile te priče, ki ste jih zaslišali, ko je bila masa pred bajoneti, navzoče, ali so bile mogoče kje skrite na kakem varnem mestu? To je zame zelo važno vprašanje.

Podpolkovnik Cvirn: Oni so vsi izjavili, da so bili vsi navzoči.

Dr. Reisman: Tudi gospod Pfrimer in g. dr. Mühleisen?

Podpolkovnik Cvirn: Tudi gospod Pfrimer je to rekel.

Dr. Veble (zastopnik tožiteljev): Ali ste gospod podpolkovnik ugotovili potem, kje so ležali ranjenci?

Podpolkovnik Cvirn: So mi pokazali kje so ležali ali takrat ko sem jaz prišel na lice mesta, ni bilo že nobenega več, razen sledovi, ki so se še videli.

DR. REISMAN IN SALVE.

Dr. Reisman: Priča je izpovedala, da se strel iz modernega strelnega orožja ne vidi. Blisk strela se pri dnevu ne vidi. Ali gotovo se vidi dim. Bil sem priča pri večih salvah na Glavnem trgu, kjer se je streljalo, videl sem streljanje naših vojakov, pa sem videl, da se je zakadilo in zabliskalo. (Smeh po dvorani, ker vsak ve, da pri slavi streljajo vojaki s papirnimi naboji in se torej blisk in dim mora videti, dočim pri ostrem streljanju tega ni. — Op. uredn.)

Podpolkovnik Cvirn: Dim se pri ostrem streljanju nikjer ne vidi pri modernem strelnem orožju in pri tem smodniku.

Dr. Reisman: Jaz zahtevam, da se zaslišijo izvedenci, ali je mogoče, da se blisk in dim od strela pri dnevu lahko vidita.

Predsednik: Hvala lepa, gospod podpolkovnik. Pokličite gospoda dr. Somreka!

Dr. Somrek (tožitelj): Po formalnostih izpove: Tistega dne sem bil v svoji sobi in nisem vedel nič, kaj se godi. V tisti sobi jaz sam stanujem. Jaz sem takrat tam stanoval in sem bil ravno blizu okna, ko naenkrat zaslišim godbo. Stopil sem k oknu in zapazil procesijo, ki je šla spodaj pod oknom. Nesli so rdeče zastave, eden me je opazil in vrgel kepo snega proti šipi, kar sem pa smatral le za slabo šalo. Iz rdečih zastav sem sklepal, da je bila to kaka socialistična procesija. Šli so dobre volje mimo moje hiše in zbrali so se tam okoli Marijinega stebra tam na Glavnem trgu. Opazil sem, da je godba dobro igrala in bil sem popolnoma zadovoljen. (Dr. Reisman skoči pokonci in zakliče: Ali mislite, da je to kaka zabava?) Jaz nisem vedel, ali je bila to kaka zabava, ali kaj, ali godba mi je bila zelo všeč. (Po dvorani smeh in nemir, predsednik opozarja občinstvo na red.) Potem sem opazil, da so nekateri, menda muzikantje, splezali tam na steber in na svetnike in so klicali »Hoch Österreich«²! Jaz nisem imel nič proti temu in menda gospodje bogoslovci tudi ne, ker sem bil prepričan, da jim to itak nič ne pomaga. Mi smo to smatrali kot neko socialistično prireditev in tudi nismo vzeli cele stvari resno.

Predsednik: Kaj pa potem?

Dr. Somrek: Čez nekaj časa pa vidim, da se množice začnejo valiti proti glavnemu yho-

du magistrata. Tam je prišlo najbrž do neke rabuke in slišal sem streljanje iz revolverja in potem dolgo streljanje. In videl sem, da so godci padali s svetnikov, ljudje pa so se razkropili in začeli kričati. Ko sem videl, da se je vse to zgodilo, sem odprl okno in gledal proti bogoslovnici. Videl sem tudi ležati po trgu mrtvece, pa še vedno nisem vedel, kaj se je zgodilo. Gledal sem torej proti fronti bogoslovnice in videl, da so bila okna zaprta. Splos so okna bogoslovnic na Glavni trg posebno ob mrazu po zimi, v učilnicah zaprta, dočim so spalnice zaprte in zaklenjene s ključmi, da mladi gospodje bogoslovci ne grejo po dnevi počivat. Da bi bili bogoslovci streljali, je popolnoma izključeno. Ti gospodje so pod zelo strogim nadzorstvom in disciplina je zelo stroga. Če kdo ven pobegne, ga jaz takoj dobim, ker vidim iz svojega okna takoj na Glavni trg. Prepričan sem, da nikdo tudi ni mogel imeti kaknega strelnega orožja, kaj bi tudi s tem.

Predsednik: Ali je bil izmed bogoslovcev kdo na fronti, ki so bili takrat v bogoslovju?

Dr. Somrek: Nazaj jih je, kakor veste, malo prišlo takrat. Večinoma pa niso bili na fronti, ampak so bili bolj po bolnišnicah.

Predsednik: Ali veste, ali je bil takrat v Mariboru neki župnik Trstenjak?

Dr. Somrek: Tega se ne spominjam in ne vem, če je bil tu. — Ko se je vse dovršilo, so bili ljudje seveda razburjeni na ulici in tudi bogoslovci in jaz sem bogoslovce vprašal, kakšen vtis so pri celi stvari imeli. Ti so pravili, da se jim je najbolj čudno zdelo, da so jim ljudje grozili in jim kazali, kakor da bi jim hoteli glave odsekati ali kako. — To pa lahko trdim, da streljal nihče ni iz bogoslovja. Ves čas sem gledal skozi okno na fronto bogoslovnice in sem videl, da so bila okna učilnic zaprta in izključeno je, da bi kdo še pri odprtem oknu streljal, če so bila vsa okna zaprta. Pač pa se je videlo pozneje, da so krogle, ki so udarile v steno med okni, odkrušile omet, saj je ena skoro pol metra ometa odrgala in da se je od tega ometa skadilo. Eno kroglo smo našli potem tudi pod oknom in tudi je mogoče ozir. ni izključeno, da bi se dala stvar na ta način razlagati, da so krogle odletele od zida na ljudi.

Predsednik: Ali je zid iz kamnja?

Dr. Somrek: Zid je večinoma iz kamnja. To je zelo stara hiša in je s kamnenj zidana. Lahko je torej, da je kaka krogla odletela od zida in ljudje so potem v domišljiji videli, da je nekdo streljal.

Predsednik: Ali Vam je kaj znano o kakih Tereziji Rak, ki se je prišla kregat v bogoslovje?

Dr. Somrek: Ne. — Povedati moram še to, da za vsa okna takrat ni bilo dovolj bogoslovcev, in razen tega pa v spatnicah itak nikdo ni bil.

Predsednik: Ali ste videli, ali je bil kdo na oknu, ki je bilo odprto?

Dr. Somrek: Nisem videl nikogar, ker so bila vsa okna razen mogoče onih v spalnicah zaprta. Mene so videli pri zaprtem oknu in je eden vrgel kepo gor na šipo. Mogoče so bili bogoslovci pri oknih, ki so pa bila zaprta.

Predsednik: Gospodje, ima kdo kako vprašanje?

Dr. Reisman: Takrat ste vendar imeli 33 bogoslovcev. S temi bi pač lahko zadelali vsa okna. Ali za to pač ne gre, ampak za to, ali so bila okna odprta ali zaprta. Prosim, da gospod predsednik stavi vprašanje, ali so gledali ozir. ali je gledala priča pri odprtem ali zaprtem oknu?

Dr. Somrek: Potem pri odprtem oknu.

Predsednik: Ampak to šele pozneje, ko se je že streljalo.

Dr. Reisman: Bogoslovci pa sami pripovedujejo, da so pri odprtih oknih ven gledali in priče so izpovedale, da so okna takrat, ko se je streljalo, odprli. Prosim gospoda predsednika, naj se predoči priči zapisnik, ki ga je napravila v bogoslovju. Povejte mi, kako je prišlo do tega zapisnika. Eni pravijo, da se je napravil po nalogu pokojnega škofa, drugi pa zopet drugače.

Predsednik prebere zapisnik, ki se je sestavil o priliki preiskave dogodkov v bogoslovju.

Za dr. Somrekom je nastopil kot priča Fr. Gulin, polic. komisar, ki je vodil hišno preiskavo v bogoslovju. Izpovedal je: Prišel sem od Slomškovega trga na Rotovski trg. Tam sta bila dva stražnika in dva vojaka. Z Glavnega trga pa sem zaslišal divje vpitje kot »Heraus mit ihnen!«, »Serbische Schweine«² i. dr. Pogledal sem na Glavni trg, kjer pa je bilo že vse polno ljudi, tudi mladine, šolarjev, posebno veliko pa delavstva. Vojaka in stražnika sta imela puške. Ako bi se množica pustila na miru, bi bila lahko navala na nje in bi jih bila lahko stisnila. Prva dva strela sta padla na Rotovškem trgu in oba sta bila izstreljena v zrak. Množica se je začela umikati. Ko smo prišli do izhoda na Glavni trg, je prišla vojaška straža 8—10 mož, na kar so padli strelji, na nje pa je bila takoj oddana brzostrelna salva, na kar se je v divji gonji začela množica razhajati. V tem je dospel podpolkovnik Cvirn, ki je takoj začel preslišavanje. Spominjam se, da je neki bivši profesor realke trdil, da so prvi strelji padli od magistratne strani, vendar se pozneje ni moglo ugotoviti ne imena, ne toditve.

Predsednik: Ali je možno, da se je streljalo tudi iz bogoslovja? — **Gulin:** Nemogoče! Predvsem bi slišal strel, če bi kateri bil, ker sem slišal vse strela, od katere smeri da so bili. Da bi se pa istočasno kot na povelje streljalo iz bogoslovja in na trgu, da bi se ne razločilo, pa je smešno trditi. Zato izključujem vsako streljanje od strani bogoslovja.

Predsednik: Ali tu je kakih 25 prič, ki to trdijo! Kako si to predstavljate?

Gulin: Mogoče so tako čuli, mogoče so videli omet, ki se je odlašal od bogoslovja, ko so krogle zadele v zid.

Predsednik: Govorite dalje!

Gulin: Drugi dan takoj sem izvedel vsled govornice hišno preiskavo v bogoslovju skupno še z dvema stražnikoma. Ugotovili smo: da je ena krogla prodrla šipo na oknu knjižnice, krogla se je zarila v eno knjigo, kjer smo jo našli. Pri strogih preiskavi pa nismo našli ničesar. Preiskavo pa smo nadaljevali na ta način, da smo vse tiste, ki so to trdili, pozvali, da izpovejo, kaj so videli. Vsi, posebno še ženske, med temi tudi Terezija Rat, ki da je videla s Koroške ceste, izjavljajo, da se je streljalo. Ko so jo postavili, naj pokaže odkod, se je dognalo, da se od tam bogoslovje sploh ne vidi, zato je bila izročena drž. pravdnistvu.

Eržen: Zakaj niste zaslišavali bogoslovcev?

Gulin: Ker za to ni bilo najti nobenega povoda.

Eržen: Kje so bili bogoslovci? Ali ste jim odprli kovčke?

Gulin: Kako pa si vi predstavljate preiskavo? Vse se je pregledalo.

Priča Pučnik: je izjavil, da ni videl ničesar, ker je bil na Rotovškem trgu, pač pa je slišal vpitje.

Priča Lovrenčič Frane: je izpovedal, da je kot stražnik pazil, kako je na oknih in je videl, da so bila okna na bogoslovju zaprta. Če bi se streljalo, bi on to moral videti, ker je ravno nasproti stal.

Dr. Reisman: je hotel pojasniti, ali so streljali vojski ali stražniki.

Predsednik: Dokazati je treba, če so streljali bogoslovci in duhovniki! — Na ugovore Eržena je predsednik istega poklical k redu.

Nato so pričale priče: policijski agenti oziroma stražniki Černe, Macarol in policijski nadzornik Kadunc ter železniški ura Skvarča Ciril. Priče niso povedale bistveno nič novega, razen Černeta, ki je odločno trdil, da je videl, da so bila vsa okna na bogoslovju zaprta. Priča Macarol je izpovedal tudi glede dr. Senekoviča, in priča Skvarča Ciril, ki je bil takrat v službi mestnega poveljstva in je šel po dogodkih s pripravljenostjo na lice mesta. Policijski nadzornik Kadunc je izrečno trdil, da so bila okna cele nasprotne fronte zaprta in da ne ve, da bi se iz bogoslovja streljalo, ker bi se to gotovo moralo

OBTOŽENČEVE PRIČE.

Obtoženec je predlagal zaslišanje sledečih prič: Karl Jekl, Josip Grajše, Franc Steinecker, Marija Klopčič, Herman Dvoršak, Josip Zieringer, Josipina Malakar, Jureš Roza, Adolf Horvat, Ferdinand Schlichtner, Emil Platzer, Pavla Grün, Franc Kern, Josip Šojer, Herman Stanek, Alber Hauser, Alojzij Harnig, Fran Falk, Adolf Pittle, Tereza Hassenhüttl, Ana Berger, Alojz Wohlsiedl, Avgust Knecht, Ignac Kunstovni, Friderik Gosch, Ana Plochl, Edvard Doležal, Franc Sommer, Viljem Nosauer, Fani Kunstovni, Edvard Adamič in Karl Stanek. Velika večina teh prič je iz Nemške Avstrije, nemške narodnosti, po veri pa brez konfesije. Pričevanja se med seboj niso ujemala. Eden je videl, da so vsa okna odprta, drugi, da so vsa zaprta, ena ženska, ki se v Mariboru sploh ne spozna, je prišla na glavni trg, tam pa je bila kot hipnotizirana in je videla, da streljajo iz bogoslovja. Ena je videla vojaka v prvem nadstropju, druga zopet, da so bogoslovci jezike kazali, en bogoslovec da je imel poln naboj patron, pred magistratom pa da so bile strojnice. Bili so tudi taki, ki so videli blisk in dim in smejanje bogoslovcev, poleg tega pa črno roko s samokresom. Posebej je še treba omeniti sledeče pričevanje. Obtoženčeva priča Jekl Karel pripoveduje, da je prišel iz fronte nazaj in ker ni dobil nobene službe, se je podal k mariborskemu dragonskemu polku. Kritičnega dne, 27. januarja, je bil poslan kot ordonanc v dravsko vojašnico v službo komande mesta. Skupno z dvema ordonancema je imel nalog, da spremlja nekega majorja, katerega imena pa se ne spominja več in tudi ne ve o njem povedati bližnjih podatkov in o katerem se je ugotovilo, da sploh ni mogel biti takrat v Mariboru. K obmejnemu poveljstvu ni mogel biti poslan, ker je bilo takrat v palači vel. županstva. Podpolk. Cvirn je ugotovil in tudi striktno izjavil, da ni bilo mogoče, da bi Jekl tisti dan spremljal kakšnega majorja v dravsko vojašnico k obmejnemu poveljstvu. Istotako se je tudi ugotovilo, kateri častniki so imeli določenega dne službo. Pripomniti je še treba, da ima ta Jekl tožbo, ker je to streljanje omenjal že na nekem shodu v Radvanju in bo imel priložnost, da se še zagovarja.

Dr. Somrek: je navedel, da je neki železničar kazal prestreljeno pelerino, češ da mu jo je duhovnik tisti dan prestrelil. Ker je to govoril v pričo nekega duhovnika, ga je ta dal takoj aretirati in železničar je nato na policiji izjavil, da se je lagal.

Ko se je končalo ustmeno zasliševanje prič od strani tožiteljev in toženca, je predsednik odredil, da se vrši popoldne ob pol 3. uri nadaljevanje razprave.

POPOLDANSKA RAZPRAVA.

Popoldne je bil naval še večji. Ljudi se je v dvorani kar trlo. Ni čuda, da se je neka ženska onesvestila.

Prvi je bil zaslišan delavec Komesar, ki je bil ta dan obstreljen in so ga socialisti postavili kot dokaz, da je bil ranjen iz bogoslovja. On je potrdil, da je bil obstreljen, toda od koga in iz katere smeri, tega ni vedel. Nato so se čitale pismene izjave duhovnikov, takratnih bogoslovcev, takratnega vodje policijske ekspoziture Senekoviča in zdravnika dr. Maksa Poharja in tudi nekaterih nemških prič. Vse te izpovedi so znova soglašale, da se iz bogoslovja ni streljalo. Posebno pozornost je vzbudila izpoved dr. Poharja, ki se je osebno udeležil dogodkov, videl ves potek od začetka do konca in osebno ustavil nadaljnje streljanje, ko se je začela množica umikati. Tudi on ni opazil nobenega strela, razen enega iz množice, pa še tega je oddal neki nemški narednik proti njemu.

GOVOR DR. NOVAKA.

Zastopnik enega dela tožiteljev dr. Novak je v kratkem govoru spodbijal trditve zagovornika, da tožitelji niso imeli aktivne legitimacije za tožbe in dokazal, da so jo imeli. Nadalje je dokazal, da se mora pričam zasebnih tožiteljev in uradnim ugotovitvam mariborske oblasti bolj verjeti, kakor izjavam prič obtoženca, ker so uradne preiskave takoj po dogodkih vse potrebno ugotovile in nobena niti suma, da bi se bilo iz bogoslovja streljalo na demonstrante, ni mogla potrditi. Obtoženčeve priče pa so manj upoštevanja vredne, ker so bile same med demonstranti, in torej v razpoloženju, da so lahko več videle in slišale, kakor se je zgodilo in kakor je bilo. Dr. Novak je ugotovil, da knjiga »Hausman: Südsteiermark, ki zelo strupeno piše o takratnih dogodkih in jih v predgovoru izrečno omenja, na nobenem mestu ne govori, da bi se bilo streljalo iz bogoslovja, čeravno so vesti, ki bi se na to nanašale, prinesli razni nemški listi, iz katerih bi bil Hausman kaj takega lahko trdil.

GOVOR DR. VEBLETA.

Dr. Veble, zastopnik tožiteljev, je izjavil: Ker je tovariš Novak obrazložil dejanski stan, bom jaz zelo kratak. Dejanski stan se je podal in o dokazu resnice ne more biti ni govora. Če bi hotel biti obtoženec prost, bi moral doprinesti strikten dokaz resnice. Če tega ne doprinese — po mojem mnenju ga ni — se mora obsoditi.

Imamo dve skupini prič. Na eni strani policijske organe in uradne osebe, ki so izvedli natančno preiskavo in ugotovili, da se iz bogoslovja ni moglo streljati, na drugi strani pa imamo skupino prič, ki pripovedujejo tako, da se izpovedi niti ne krijejo, oziroma si celo nasprotujejo. Na strani nemških prič je večina, ki izpoveduje tako, da njihovemu pričevanju ni mogoče prisojati popolne verjetnosti. Tako n. pr. si nasprotuje pričevanje Nemca Horvata, ki je ob kritičnem dogodku stal blizu bogoslovja, obrnjen proti magistratu, ki bi bil moral videti, pa ni videl ničesar. Tudi priča Sihtar bi bila morala videti, če bi se bilo streljalo iz bogoslovja, ker pravi, da je stal blizu bogoslovja. Ta priča in druge nemške priče pripovedujejo to, kar so izpovedale slovenske priče. Glede dokazov resnice ne more biti govora.

Gospodje! Baviti se hočem z moralno in narodno-politično stranjo te zadeve. (Predsednik: To ne spada sem!) Pač, to spada sem, gospod predsednik, ker hočem na podlagi svojih izjavanj dokazati, da je toženi Eržen zakrivil več, kakor se misli. Dokazati hočem torej obtoženčovo krivdo. Da je ta bolj kriv, to hočem povedati, in da je radi tega zaslužil prav občutno kazen. Obžalovanja vredno je, da se je ta stvar morala spraviti v sodno dvorano. Saj se gospod Eržen izdaja za narodnega častnika. On pravi, da je narodni žurnalista. Vendar je po osmih letih zagrabil neko ljudsko govorico, o kateri ni bil niti sam prepričan in jo je v političnem boju vrgel v obraz stanu brez vsakega dokaza in opore in ga obdolžil takega dejanja. Zakaj je to storil? Gotovo z namenom, da bi oblatil cel stan, predvsem pa duhovnike v mariborski oblasti. To velja predvsem za moje klijente. To velja tudi za g. Trstenjaka, ki je bil takrat v Mariboru. Da so tudi franciškanini legitimirani k tožbi, je nedvomno. To je vrsta fizičnih oseb in spada torej stvar sem. Izgovor v zagovoru, da se franciškanom ne reče »Pfaffen«, ampak »Kutenträger«, na stvari ničesar ne spremeni, ker so oboji duhovniki. Več kot smešno je, če se pride s takimi reči.

Na drugi strani pa mislim, da bi bilo dobro, da se ta stvar, ki tvori del slovenske zgodovine, razčisti, da ne bi mogel pasti na nas očitek, da so duhovniki - Slovenci takrat streljali.

Ker smo slišali priče, brali policijske spise in poročila, je stvar tako jasna, da moremo reči: Zgodovinska resnica je ta, da so nemški demonstranti z namenom, iztrgati Maribor iz slovenske posesti, povzročili dogodek 27. januarja 1919 in da o krivdi duhovnikov ne more biti govora. Vse to je bilo obtožencu znano, ko je objavil članek v »Volksstimme«, zato je njegova krivda tem večja.

Predlagam, da se obtoženec Eržen radi inkriminiranega članka spozna krivim radi pregreška po čl. 56. tiskovnega zakona in da se obsodi na denarno kazen, da se obsodi za materialno škodo in da se po čl. 63. tiskovnega zakona obsodi na objavo sodbe v celoti na naslovni strani lista na svoje stroške.

PLAIDOYER DR. REISMANA.

Takoj nato je začel govoriti zastopnik obtoženca dr. Avgust Reisman. Takoj uvodoma je v svojem skoro enournem govoru primrejal pričevanje uradnih organov in pa uradne ugotovitve ob priliki preiskave o dogodkih dne 27. januarja 1919 z izjavo prič obtoženca Eržena, češ da so oblasti bile takrat neurejene in se preiskave niso vršile tako, kakor bi bilo potrebno. Med govorom je tudi izjavil, da je treba razumeti razpoloženje ljudi ob takih prilikah in da bi ne bilo izključeno, da so iz bogoslovja res streljali na demonstrante. V svojih izjavanjih je navedel dr. Reisman tudi slučaj, kako je neka ženska videla otroke, ki so metali sneg v okna bogoslovja in jih vprašala, zakaj mečejo sneg gori v okna. Otro-

ci so rekli, da zato, ker streljajo dol. — Za dr. Reismanom se je zagovarjal obtoženec Eržen še sam.

SODBA.

Po končanem zagovoru obtoženca Eržena je bil odločen odmor za razpravo senata. Pavza je trajala nenavadno dolgo. Ko je čez pol ure senat zopet prišel iz svoje sobe, je Eržen odšel iz dvorane. Sodni svetnik Posega je spregovoril:

»V imenu Nj. Vel. kralja ... izrekamo, da je Viktor Eržen kriv žalitve in obrekovanja in se obsodi po paragrafu 56. tisk. zakona na tri mesece zapora in 2000 Din globe. Ako jih pa ne plača, še na nadaljnjih pet tednov zapora. V smislu § 62. plača odškodnino posameznim tožiteljem po 100 Din in mora prinesiti v smislu § 63. na prvem mestu v »Volksstimme« sodbo in obsodbo.«

Nato je predsednik senata sodbo še enkrat z ocenitvijo celotnega pričevanja podprl. Navzoč so poslušali sodbo mirno, le dr. Reisman je ugovarjal, da Eržen ni navzoč, nakar se je pripomnilo, da stoji pred vrati. Zoper razsodbo je mogoče v treh dneh vložiti priliz.

Čez Atlantik.

Usoda Nungesserja in Colija je predmet simpatiziranja vsega sveta. Kako hitro je šlo naprej! 15 let je preteklo, odkar se je posrečil prvi nepretrgani polet iz Berlina na Dunaj, pa je bilo vse polno tekmecev. O Ble-riotu, o poskusnih poletih čez Sredozemsko morje, o oceanskih poletih smo v naši sportni rubriki že večkrat pisali. Čez Atlantik so leteli prvič leta 1919. List »Daily Mail« je razpisal nagrado 10.000 angl. funtov za tistega, ki bo z aeroplanom ali zrakoplovom startal v Ameriki in ki bo v nepretrganem poletu čez Atlantik prispel na Angleško. Trije ameriški aeroplani in en vodilni zrakoplov so se dvignili kot edini britanski tekmeč pa Avstralec Harry Hawker. Zrakoplov je začel že ob ameriški obali v hud vihar in je bila posadka lahko vesela, da se je mogla rešiti. Aeroplani so prišli srečno ven na morje in so ubrali pot proti Azorom; a samo eden je prišel tja. Druga dva sta se morala pred Azori spustiti dol na vodo in sta se potopila, dočim so moštva rešili. Letalo, ki je prišlo na Azore, je bilo napravo pot 1930 km v 15 urah in 19 minutah, kar je na uro 116 km. Vsled neugodnega vremena je moralo pa tudi to letalo nadaljnjo konkurenco opustiti. Veliko dalje je prišel Hawker; približal se je irski obali na 64 km, je dolgo časa taval v megli sem in tja in se je moral spustiti slednjič na morje, ker mu je začelo primanjkovati bencina.

A že mesec za njim je dosegel kapitan Alcock zaželjeni cilj. 14. junija 1919 se je dvignil na Novi Foundlandiji in je prispel na zahodno obalo Irske v 16 urah in 14 minutah;

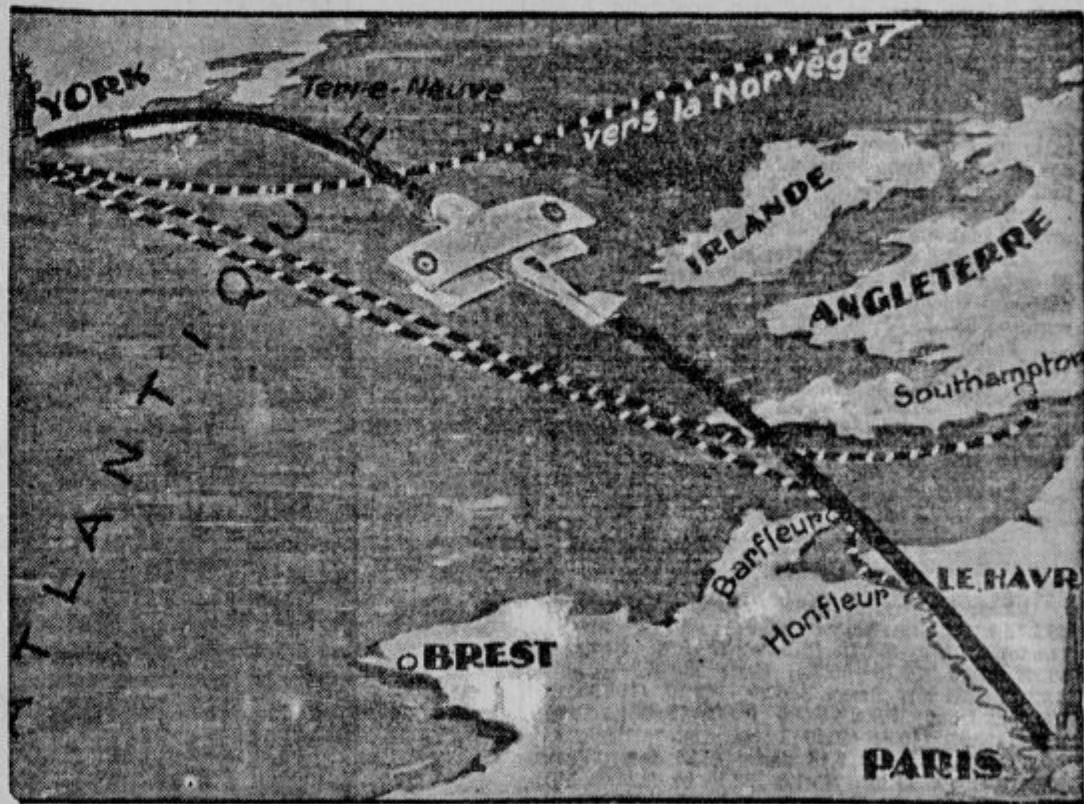
to se pravi, preletel je 3200 km dolgo pot s hitrostjo 196 kilometrov na uro. Izkrcaje mu mu je olajšala angleška vojna ladja, sprejela ga je v bližini obale na krov.

V istem letu je letel angleški vojaški zrakoplov »R 34« v nasprotni smeri, iz Evrope v Ameriko. Pod poveljstvom majorja Scotta je priplaval zrakoplov iz Škotske v Newyork v 103 urah in 12 minutah, 5745 km dolgo pot je preplaval s hitrostjo 55 km na uro. Tudi polet nazaj na Angleško se je posrečil, in sicer še bolje, porabili so samo 75 ur. V oktobru 1925 je pa porabil dr. Eckener na ZR III (LZ 126) za 9382 km dolgo vožnjo iz Friedrichshafena v Newyork 81 ur in 17 minut.

Pogostejši kot poleti čez Severni Atlantik so poleti čez Južni Atlantik; smo v Slovencu o vseh poročali. Spomnimo se na Portugalce, na Španca Franco, na Italijana Pinedo. Na pomoč pridejo pri teh poletih Kapverdski otoki in pa pred brazilsko obalo zunaj v Atlantiku ležeči otoček Fernando da Noronha (nh izgovori nj). Od Kapverdskih otokov do Brazilije vozijo povprečno 33 do 36 ur.

• • •

v Washington, 12. maja. (Izv.) Poskusi, da se poiščeta oba pogrešana francoska letalca, so se raztegnili prav do sredine Atlantskega oceana. V ta namen je določenih veliko hidroplanov, 20 aeroplanov pa kroži stalno vzdolž ameriške obale. Na morje so odposlali tudi 8 torpednih rušilcev. Zračna ladja »Los Angeles« je dobila nalog od pomorskega ministrstva da odpluje v četrtek zjutraj iz Lakehursta nad Atlantski ocean in skuša izslediti oba pogrešana avijatika.

Slika kaže skico poleta pogumnih letalcev, ki sta preteklo nedeljo zjutraj zletela iz pariškega letališča Bourget proti Newyorku in kojih usoda je še sedaj neizvestna

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 12. maja 1927.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometar	Temperatura v C	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0-10	Vrsta padavin		Temperatura	Vlaga
						ob opazovanju	v noči		
Ljubljana (dvorec)	766.4	4.5	79	E 2	0			14.0	1.7
	761.6	13.3	37	E 2	0				
	760.0	10.2	55	E 2	3				
Maribor	762.5	8.0	54	SW 6	0			12	6
Zagreb	765.7	10.0	71	E 4	1			14	5
Belgrad	765.9	7.0	63		10	dež		15	5
Sarajevo	765.2	6.0	64	ESE 4	10			—	4
Skopje	765.5	8.0	75	SE 2	10	dež		2.0	8
Dubrovnik	759.6	11.0	72	NE 8	5	dež	17	18	4
Praga	764.3	3.0		SW 2	10			11	0
Spiti	760.6	11.0	43	NE 12	7	dež		18	8

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske. Dunajska vremenska napoved za 13. maja: spremenljivo, mrzlo vreme bo še trajalo, mestoma bo dež.

Gospodarstvo

Carine v Evropi.

V 1. številki hamburške revije »Wirtschafts-dienst« so zanimivi podatki o sedanjih carinskih mejah v Evropi, katere v izveščku navajamo:

Podlaga za statistiko je na eni strani vrednost celokupnega izvoza, na drugi strani pa donos uvoznih carin.

Odstotni delež carin od celokupnega uvoza je znašal pred vojno (l. 1913.): v Rusiji 35,5, v Španiji 17,2, v Bolgariji 18,1, v Norveški 10,1, v Finski 10, v Franciji 8,9, v Švedski 8,1, v Nemčiji 7,9, v Avstrogrški 7,8, v Angliji 4,6, v Švici 4,4 in v Holandiji 0,5%. K temu se dodajamo, da je obremenitev bila v izvenevropskih državah še znatnejša. Najvišje odstotke izkazujejo: San Domingo 46,6! San Salvador 44,8 in Ekvador 42,8%; Unija izkazuje samo 14,8%.

Po vojni so se razmere zelo izpremenile. Še vedno je opaziti, da so v izvenevropskih državah carine izredno visoke, poleg tega pa so tudi v Evropi v državah s prav nizko carino te narasle.

Povojni podatki so iz leta 1925—1926: Bolgarija 24,2, Finska 21,0, Španija 20,5, Poljska 15,8 (1924), Švedska 9,2, Švica 8,1, Anglija 8,0, Norveška 7,7, Nemčija 7,7, Češkoslovaška 7,5, Avstrija 7,1, Francija 3,4 (po novem tarifu znatno povišano) in Holandija 2,4.

Jugoslavije ni naštetje; podatke pa lahko damo. Za leto 1925. je bil odstotni delež donosa izvoznih carin od celokupnega izvoza 18,3%, leta 1924. pa 14,0 za 1926. žalibog še nimamo na razpolago podatka. Po tej statistiki smo bili v Evropi glede višine carinske zaščite na 4. mestu.

Za primerlo omenjamo še odstotni delež severoameriških Združenih držav, ki je znašal 13%. Najvišje carine izkazuje srednjeameriška država San Salvador s 39,4%.

Zadružna zveza v Zagrebu. Leta 1923. je bilo v članjenih 32 zadrug s 504 deleži, l. 1924. 40 zadrug s 584 deleži, l. 1925. 50 zadrug s 634 deleži in lani 31. decembra 58 članic s 714 deleži. Kakor je razvidno iz teh podatkov, Zveza stalno narašča. Deleži so znašali 31. dec. 71.400 Din, rezerve 56.296 Din, vloge 7.645.283 Din, bilančna svota 7,9 milijona Din (l. 1925. 8 milijonov, 1924. 6,4 milijona Din).

Povišanje kapitala. Zagrebška d. d. za promet kovin Zugmayer in Gruber, ki imajo tovarno za baker in med v Slovenski Bistrici, povišuje kapital od 1,2 na 2,4 milijona Din. Bilanca za leto 1926 izkazuje 7.447 Din čistega dobička (za leto 1925. 61.551 Din).

Dividenda. Narodna tiskarna, v Ljubljani za 1926. 10 Din (za 1925. isto).

Občni zbori. Mariborska tiskarna 25. maja ob 11.; Delniška tiskarna 27. maja ob 18.; Ljudevit Marx, tovarna lakov, d. d. v Domžalah 2. junija ob 15. v Količevem-Domžalah.

Konkurz. Razglašen je konkurz o imovini Julija Blassa, trgovca v Celovcu. Rok: 14. maj, 30. junij in 14. julij.

Naša delegacija na svetovni gospodarski konferenci. V komisiji za trgovino sta delegata naše države gg. Sečarov in Ivan Avenek iz industrije iz Ljubljane, v komisiji za industrijo gg. Ilić iz Beograda in Ivan Avenek iz Ljubljane; v komisiji za agrikulturo gg. Sečarov in Francež iz Zagreba.

Promet poštne hranilnice v aprilu 1927 je znašal 2.598,3 milijona dinarjev, od tega brez gotovine 44 odstot. Stanje računov koncem meseca v celi državi 14.020 (v Ljubljani 4.539) na račun 13.004 (4.539) v marcu. Vlog je bilo 30. aprila v celi državi 370,3 (v Ljubljani 70,7), dne 31. marca marca pa 333,5 (v Ljubljani 70,1) milijona dinarjev.

Iz ameriške trgovine. V Ameriki imajo v trgovini podjetja, kjer so cene vseh predmetov 5 ali 10 centov (ali pa seveda mnogokratnik od tega), tako, da odpade računanje z vmesnimi številkami. Družba Woolworth, ki se peča ravno s to trgovino izkazuje prav lepe rezultate. Leta 1912. je imela ta družba 631 trgovin, lani pa že 1480 v celi Ameriki in je njen čist dobiček narasel v 4 na 28 milijonov dolarjev. Amerikanci mislijo ta sistem vpeljati tudi v Nemčiji, kakor so ga že uvedli v Angliji.

Borza v Benetkah. V Benetkah so v sredo otvorili efektivno in blagovno borzo.

Jesenski sejem v Leipzigu se letos vrši od 28. avgusta do 3. septembra. Ravnotoliko dni traja gradbeni sejem. Sejem za usnje in čevlje pa traja samo od 28. do 31. avgusta.

Sporazum med nemško in angleško kemično veleindustrijo. Te dni se je mudil v Londonu predsednik I. G. Farbenindustrie dr. Duisburg, ki se je pogajal z vodjo angl. kem. industrije Alfredom Mondom. Na pogajanjih je bil za prodajo doeežen uslehen sporazum.

Borza

Dne 12. maja.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.495—13.525 (13.4925 do 13.5235), Italija 306.94—308.94 (307.61—309.61), London 276.50—277.10 (276.30—277.10), New York 56.75—56.95 (56.75—56.95), Pariz 222.375—224.375 (222.25—224.25), Praga 168.30—169.10 (168.30 do 169.10), Dunaj 8.005—8.035 (8.005—8.035), Curih 10.94—10.97 (10.94—10.97).

Curih. Belgrad 9.13 den. (9.13 den.), Pešta 90.60 den. (90.60 bl.), Berlin 123.14 bl. (123.05 bl.), Italija 28.18 den. (28.32 den.) London 25.265 bl. (25.265 bl.), New York 520 bl. (520 bl.), Pariz 20.375 (20.375), Praga 15.40 den. (15.40), Dunaj —, Bukarest 3.28 bl. (3.30 bl.), Sofija 3.76 den. (3.76 den.), Madrid 91.85 bl. (91.95), Varšava 58.10 (58.05 den.).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.46, Kodanj 189.55, London 34.48, Milan 38.49, New York 709.40, Pariz 27.79, Varšava 79.19. — Valute: dolarji 706.25, angleški funt 34.41, francoski frank 27.77, dinar 12.445, češkoslovaška krona 20.99.

Praga. Devize: Lira 182.92, Zagreb 59.22, Pariz 132.05, London 163.475, New York 33.61.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7 odstot. invest. posoj. 84.50—85.50, vojna odškodnina 339—339.50, zaklj. 339, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22 Celjska 195 do 197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 99 do 100, Praštediona 850 den., Kred. zavod 160—170, Trbovlje 502 bl., Vevče 140 den., Stavbna 55—65, Bešir 104 den.

Zagreb. 7 odstot. invest. posoj. 84.50—85, agrari 50.50—51.50, vojna odškodnina 339.50 zaklj., Hrv. esk. 56.50, Hipobanka 61—61.50, Jugobanka 93—94, Praštediona 850, Ljublj. kreditna 150 den., Sečarana 480—485, Trbovlje 495—505, zaklj. 500, Vevče 138—142.50.

Dunaj. Don.-savska-jadr. 82.45, Alpine 45.50, Kranjska industrijska 48.60, Trbovlje 61.60, Hrv. esk. 14.25, Leykam 11.90, Jugobanka 11.50, Hip. banka 8, Mundus 173, Slavonija 3.65.

BLAGO.

Ljubljana. Tendence za les neizpremenjena, za deželne prideleke čvrsta; zaključki: les 6 vag. Kurzi neizpremenjeni.

Sport

PRVENSTVENI TEKMI.

Danes ob 17.30 Ilirija : Hermes — Primorje : Slovan. Po LNP razveljavljeni prvenstveni tekmi med Ilirijo in Hermesom ter med Primorjem in Slovanom se ponovita danes ob 17.30. Prva se vrši na igrišču Ilirije, druga istočasno na igrišču Primorja in sicer ob vsakem vremenu. S tema tekama se zaključijo prvenstveno tekmovanje ljubljanskega I. razreda za leto 1926-27. — Kakor znano so se pri prvem srečanju gornjih klubov dne 1. t. m. dogodile nesportnosti, ki jih je javnost obsodila in ki so bile povod razveljavitvi obeh tekem s strani LNP. V interesu klubov samih, da ne rečemo v splošnem interesu sporta bi bilo, da se skušajo udeleženi klubi v današnjih tekmah pred sportno publiko rehabilitirati in popraviti neugoden dojem tekem dne 1. t. m.

SK Jadran. Danes ob 20. prosim vse tri kape-tane, da se zglasijo v Narodni kavarni. — Tajnik.

PRVA LETOSNJA PRIREDITEV MOTOCIKLISTOV LJUBLJANSKE OBLASTI.

se vrši v nedeljo dne 15. t. m. Ta dan se zberejo vsi motociklisti ob pol 10 na velesajmskem prostoru, odkoder se razvrsti povorka po mestnih ulicah. Vsi motociklisti, tudi nečlani, se vlijudo vabijo, da se te prireditve udeležijo in sicer radi tega, da pregledamo vrste naših sportnikov te panoge, da se medsebojno spoznajo vozači in vozila in, da propagiramo šport z motocikli. Vodstvo prireditve je v rokah Motokluba »Ljubljana« (Resljeva c. 1), kateremu naj se motociklisti priključijo ali pa v nedeljo dne 15. t. m. na lieu mesta. — Odbor.

SLUŽBENA OBJAVA ZVEZE MOTOKLUBOV SHS

Na zadnji seji zveze motoklubov so bila sprejeta določila, ki se tičejo pokrajinskega in državnega prvenstva. Za prvenstvo Slovenije, kakor tudi za prvenstvo Hrvaške, se imajo vršiti po dve tekmi in sicer ena dirkališčna, druga pa cestna dirka. Za prvaka pokrajine (Slovenije oz. Hrvaške) se sma-

tra dotični, ki doseže pri obeh tekmah ene pokrajine skupni najkrajši čas. Prvaka obeh pokrajin se morata nato udeležiti še ene gorske tekme, ter se smatra za prvaka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev tisti, ki doseže na za to določeni gorski tekmi najkrajši čas. Vse dirke, ki so določene za prvenstvo pokrajin, morajo biti hitrostne dirke, pri katerih odloča najkrajši čas. Odprte pa morajo biti za vse verificirane člane Zveze motoklubov kraljevine SHS. Dirkališčne tekme, ki so določene za prvenstvo posameznih pokrajin, morajo vsebovati posebno točko za prvenstvo, ki mora obsegati najmanj 10 krogov. Te točke se morejo udeležiti stroji vseh kategorij. Za prvenstvene dirke se imenujeta od veze motoklubov po dva časojemalca in po dva sodnika. Sodnika sta upravičena v slučaju nerednosti pri prvenstveni dirki isto razveljaviti, nakar seveda odpade prvenstvo za dotično pokrajino in prvenstvo države za dotično leto. Prvak ostane zmagovalac prejšnjega leta, tako dolgo, dokler se mu državno prvenstvo ne odvzame.

Za leto 1927 se določijo kot prvenstvene pokrajinske dirke, ki pridejo tudi za državno prvenstvo v poštev sledeče prireditve:

a) v Sloveniji: 1. Dirkališčna tekma motokluba »Maribor« na Tezmem pri Mariboru dne 26. maja 1927;

2. Cestna dirka 10 km Kluba kolesarjev in motociklistov »Ilirije« na progi Gaštel—Medvode dne 19. junija 1927.

b) v Hrvaški: 1. Cestna dirka Samobor Pješevica—Jaska—Samobor, katero priredi IHMK v Zagrebu dne 22. maja 1927.

2. Velika dirkališčna dirka v Zagrebu, katero priredi IHMP v Zagrebu dne 7. avgusta 1927.

Pokrajinska prvaka se morata nato udeležiti še gorske tekme. Kot taka je za letošnja prijavljena, katero priredi avtomobilski klub kraljevine SHS sekcija Ljubljana dne 1. avgusta 1927, ki torej odloča v prid tistemu pokrajinskemu prvaku, ki pri njej doseže krajši čas. Prvenstvo Slovenije oz. prvenstvo Hrvaške pa je odprto vsem verificiranim članom zveze motoklubov.

RIGOULOT JE SUNIL 175 kg!

V St. Etienne je na sportni akademiji sunil Rigoulot 175 kg, ob prostem dvigu do prsi. Dose-danji njegov svetovni rekord je bil 171 kg. Najprvo je Rigoulot obojerno potegnil 125 in 131 kg, nato je pa po vrsti sunil 145, 155, 165 in slednjič 175 kg. Novi rekord je že potrjen, prisostvovala sta mu znana sportnika in atleta Laforge in Bugnaud.

ITALIJANSKA SPORTNA VISOKA ŠOLA.

Nemški sportni učitelj E. Fleischmann poroča o imenovanju šol, priključen medicinski fakulteti univerze Bologna.

Univerza je dala na razpolago docente za znanstvene stroke in pa predavalnice; zato pa mora nova visoka šola skrbeti za telesno vzgojo dijakov univerze. Učitelje praktičnih strok je poslal v Bologno italijanski sportni odbor. Vse nove naprave bodo oddali univerzi, ta pa novi visoki šoli. Za vmesno dobo je dala šolska uprava na razpolago nekaj pokritih prostorov, najpomembnejši sportni klub pa svoje igrišče brezplačno. Denarno grede sportni šoli na pomoč država, univerzitetna uprava, mesto, provinca, hranilnica banke. Naučna uprava v Rimu je priznala sportni visoki šoli državno priznanje njenih spriteval, kar bo na razvoj šole zelo ugodno vplivalo.

Studij na šoli traja dve leti. Pogoj za sprejem je matura. V naučnem našturu se nam čudno zdi, da je notri vse polno medicinskih pomožnih ved in precej malo prave prakse v telesnih vajah. Tudi v seznamu učnega osobja je dosti več profesorjev medicinske fakultete kot pa učiteljev praktičnih strok. Vodstvo šole je v rokah rednega profesorja medicinske fakultete Ottolenghija; njegov namestnik je prvi italijanski privatni docent za telesno vzgojo, profesor Monti.

Igrišča bodo kmalu dogotovljena, nalikujejo nemškemu sportnemu forumu. Nogometišče je tam, atletski stadion, telovadišče, prostori za tenis, pokrita plavalnica, plavalnica na prostem. Tu se bodo vršile v bodočem letu tekme za evropska prvenstva.

Sedaj se vršijo zaenkrat v Bologni takozvani dopolnilni tečaji, ki imajo za namen nadaljnjo telesnovzgojno izobrazbo učiteljev, vrtnaric, klubovih trenerjev itd.; na koncu tečaja se vrši izpit, ki daje dotičniku upravičenost do telovadnega pouka. Tečaji trajajo tri mesece. Poleg tega obstoji še drug trimesečni tečaj za telovadna učitelje na višjih šolah.

To in ono

Sodnik: »Ponovite sedaj še enkrat, kar ste rekli svojemu hišnemu gospodarju.«

Ižanka: »Bom, samo javnost poprej izključite.«

»Dvajset minut za okrepčilo,« je klical sprevodnik ob vlaku. — Skozi okno pogleda deklet, v eni roki je držalo kos kruha, v drugi klobaso, ter zakliče: »Zaradi mene ni potrebe čakati, jaz bom kar tu jedla.«

»Pa boš vseeno vzela tega humpa? Ali ne veš, da je bil pet let zaprt?«

»Glej ga cigana! Meni je pa rekel, da samo štiri.«

Mlada gospodična je stala pred sodnikom. »Koliko ste stari?« je vprašal sodnik. Gospodična je pomišljala. — »Nič ne premišljuje, vsako sekundo bo več.«

»No, kako ali ste imeli srečo na lovu?« — »Precej. Sedem rac sem ustrelil.« — »Ali so bile divje?« — »Rac ne, pač pa kmetov čigar so bile.«

»Ali dobim v besednjaku vsako besedo oče?« — »Kaj še! Vsak dan iznajdejo kako novo besedo.« — »Kje pa naj dobim najboljše izreke?« — »Vprašaj mater, ona jih ima vsak trenutek.«

Bil je dramatičen trenutek v gledališki igri, ko oče zapodi svojo hčer iz hiše. »Kaj naj sedaj pričnem? Kam naj grem?« je klical igralka na odru. Grobna tišina v gledališču. Kar se oglasi z galerije jokajoč glas postarne ženske: »Kar z menoj pojdi, dekletko, kar z menoj.«

Nekdo, ki mu je bilo ime Pavel, je še pozno ponoči proti domu. Naletel pa je gred na nekoga, ki se je zaman trudil, da bi odklenil večna vrata. Pavel mu je pomagal, da jih odklenil, nakar ga je oni vprašal, kak mu je ime. »Pavel mi je ime,« je odvrnil.

Ta je nekaj časa premišljeval, se nasklinal na vrata ter spregovoril: »Pavel, pravite da ste? Ali ste pa kdaj dobili odgovor na vaše pismo do Efezanov?« (No, ta ga je pismel)

Nekdo je s strahom opazil, da nova sluknja z vso močjo trese steklenico vina, katero mu je prinesla. »Za božjo voljo, kaj pendar počenjate?« — »Saj sem vas slišal, ko ste gospej rekli, da vino jemljete le kot medicino,« je odgovorila dekla nedolžno.

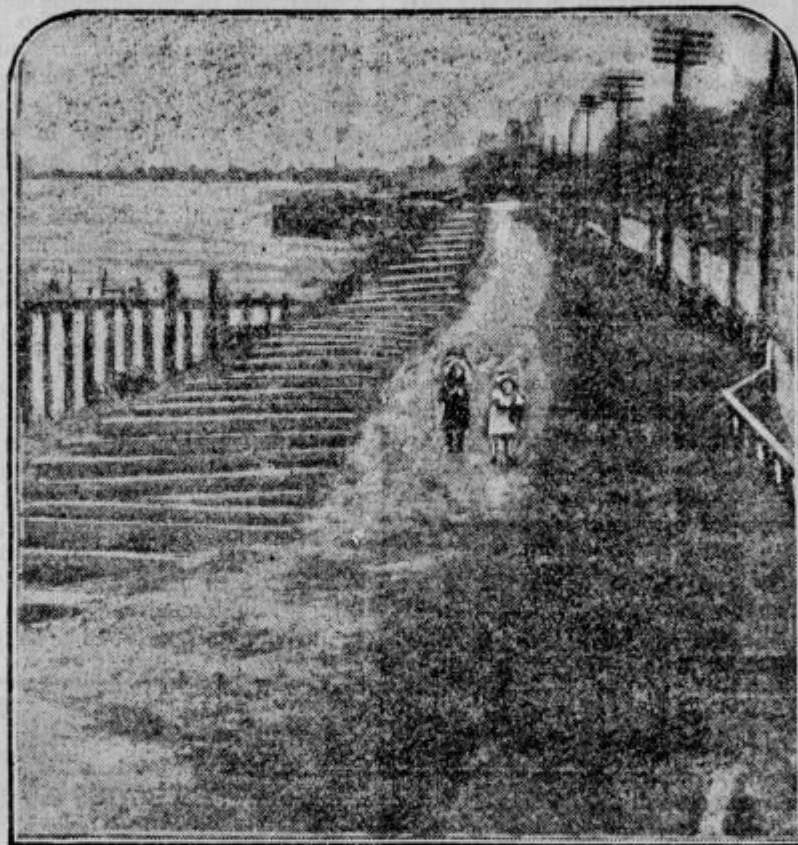
Današnji angleški vojak izda jako malo za opojne pijače. Tem več pa za žvečilni gumi in sladkarije.

V Parizu so preizkušali kuhanje s plinom in elektriko. Splošno so večinski potrdili, da je z plinom ceneje nego z elektriko.

Vijolice, stebila vrtnic itd. uporabljajo se danes v francoski kuhinji kot dišave v salati.

Lepotičenje je bilo znano že davno. V starem Rimu so ženske stradale, da so bile bolj sloke, nosile so tesne steznike, umazane zobe in lase. Vse kakor danes.

Strahovite poplave Mississipija.

Del velikega nasipa, ki so ga amer. oblasti dale razstreliti, da rešijo New Orleans.

Pokrajina v Lujizijani, poplavljen od Mississipijskih voda.

Ulica v Beardstownu, kjer avti in barke dovažajo živila.

Državna razredna loterija.

Izšrebanj dobitki dne 10. maja 1927.

Efektna banka M. Jankole, Ljubljana.

0855 872 (2000)	361 827 428 808 95 677 582
522 (2000)	29 257 124 574 678 157 250 204 47 488
967 724 684 170 407 647 646 46,	
1101 539 430 522 778 282 841 680 570 619	
551 285 260 735 127 475 588 712 089 378 982 641	
113 111 950,	
2596 569 (2000)	890 428 744 127 (2000) 836
699 785 986 200 880 559 704 487 218 922 558 405	
216 835 955 572,	
3601 229 789 932 041 417 088 364 303 154	
564 685 267 999 448 274 085 971 006,	
4740 241 841 280 213 888 208 374 151 158	
428 265 878 208 685 576,	
5719 715 878 260 787 677 970 012 227 254	
484 982 118 644 551 888 836 678 080 289 475	
174 103 117 146 800 947,	
6310 021 399 006 199 854 898 284 756 084	
903 380 481 341 396 299 (2000) 464 (2000) 799,	
7602 451 728 551 913 146 670 683 924 174	
212 041 908 920 620 630 885 831 701 442 334	
965 103 543 600 593,	
8156 832 (2000) 812 800 792 921 (2000) 502	
(2000) 788 452 740 989 841 834 658 661 090 313	
488 218 594 355 760 714 583 646 055 887 561	
211,	
9405 001 672 769 688 398 300 801 831 559	
876 067 251 545 051 763 646 (2000) 278,	
10872 538 004 474 454 117 411 186 829 237	
631 482 897 750 778 (2000) 247 588 497 261 241	
954 481 711 420 178 721 081 583,	
11489 210 980 533 691 198 652 170 188 845	
741 528 277 047 959 251,	
12020 757 935 (2000) 210 878 474 408 616	
923 772 445 178 032 963 060 859 786 081,	
13489 128 629 350 200 520 800 203 242 303	
693 287 223 170 414 114 168 639 238 708 492	
969 845,	
14607 403 (2000) 346 208 778 694 069 582	
911 917 246 338 525 576 450 838 798 098,	
15170 186 807 890 983 962 829 728 107 381	
934 811 618 400 429 171 901 187 655 856 251	
440 441 (2000) 297 917 138 566 201 688 551,	
16708 879 531 604 817 800 043 987 080 725	
974 720 (2000) 614 876 676 778 219 815 169 238	
977,	
17400 091 472 971 336 722 812 805 468 088	
945 090 780 687 717 (2000),	
18813 053 623 519 653 686 491 (2000) 344	
918 030 (2000) 126 275 488 753 551 149 909 925	
(4000) 583 460 786 504 844 800 648	
19743 (2000) 419 440 069 (2000) 609 938 281	
122 412 373 762 211 884 352 720 239 914 550 353	
20257 833 141 083 473 997 616 575 695 743	
981 699 847 991 294 142 426 091 303,	
21141 475 328 090 343 156 537 208 931 527	
958 626 886 388 454 977 205 832 567 835 739	
897 870 741 466 230 214 340,	
22520 910 088 609 432 579 912 752 295 522	
963 797 733 877 941 837 236 595 984 207 350	
992 521 672 879,	
28173 507 216 041 339 251 320 085 803 032	
951 997 695 508 406 049 377 508 461 440 (2000)	
905 097 857 116 660 596,	
21094 307 903 677 613 377 548 359 524 508	
909 657 890 989 747 647 058 982 081 808 947	
923 238 (2000),	
25967 064 576 853 026 738 126 (2000) 592	
941 181 080 056 425 700 870 537 130 663 843	
966 888 652 933 021 (2000),	
26207 811 701 825 370 719 157 947 589 024	
908 548 418 130 545 700 240 178 998 161 198	
92 376 294 (2000),	
27644 526 945 356 921 329 506 459 383 (4000)	
974 904 600 280 577 060 513 178 319 681 535,	
28263 645 126 (2000) 807 021 176 995 372	
98 123 011 806 432 324 605 569 403 112 610	
97 976 051 739 721,	
29099 738 298 329 781 554 460 711 154 (2000)	
95 537 288 820 276 788 500 (2000) 632 406,	
30776 417 718 613 656 421 082 486 682 042	
94 272 156 399 076 (2000) 379 665 087 397,	
31317 030 357 238 772 448 968 769 (2000)	
99 487 (2000) 928 212 051 904 252 089 096 485	
96,	
32740 561 948 414 529 422 915 (2000) 180	
94 291 685 985 179 008 (2000) 824 574 259 738	
98 819 421 780 085 533 643 049 701,	
33932 696 835 082 090 582 812 504 330 752	
91 966 519 713 544 585 874 413 853 020 057 429	
93 937 507 239,	
34747 007 918 269 440 688 227 152 787 043	
91 553 998 588 629 151 307 820 384 335 864	
95 098 297 484 520 566 055 054 477 344 956,	
35806 405 279 525 419 205 (2000) 256 591	
95 567 264 638 855 105 305 661 500 059 735 206,	

36867 040 298 (2000) 126 258 484 027 221	
200 287 278 602 841 966 894 789 147 118 342	
678 129 578 654 (2000),	
87432 023 063 061 796 708 628 041 787 209	
579 755 238 815 974 276 480 845 648 342 828 087	
280 284 088 022,	
38415 941 134 552 112 781 376 967 749 971	
762 961 810 161 273 221 280 627 009 856 (2000)	
082 704 955 071 301 507 086 860 958 466 900 550	
722,	
39191 048 059 (2000) 188 798 163 541 684	
697 987 510 413 029 179 693 277 278 831 151	
568,	
40319 570 783 340 174 892 196 274 624 990	
621 089 803 560 826 896 587 706 (2000) 757 090	
348 202 684 433 821 212 107,	
41789 (2000) 924 813 804 052 (4000) 392 349	
441 480 207 491 788 375 698 640 433 575 388	
(2000) 771 799 172 704 898 723	
42950 495 475 852 575 450 320 (2000) 992	
478 663 100 245 626 590 737 058 403,	
43863 123 421 576 480 251 078 968 641 102	
592 531 219 711 504 894 748 796 821 (2000) 824	
996 152 500 490,	
44049 884 506 575 876 291 555 517 006 311	
821 216 242 832 928 660 112 829 709 793 069	
648 (2000) 642 853,	
45888 861 718 895 512 227 403 208 920 551	
725 822 633 733 989 179 011 296 221 005 854	
990 818 621 125 (2000),	
46005 015 895 530 643 585 (2000) 320 679	
674 350 244 900 314 099 475 (2000) 311 349 477	
023 458 683 976 908 092 029 742,	
47493 586 055 824 443 997 321 883 998 (2000)	
720 025 123 355 827 573 923 236 527,	
48212 219 910 394 431 372 477 279 572 560	
312 988 383 120 521 456 329 358 501 (2000) 659	
288 680 113 362 861 (2000) 454,	
49505 438 (2000) 500 535 470 017 743 119	
734 160 262 446 714 910 345 151 138 137 801	
480 294 884 803 (2000) 482 067 492,	
50068 086 892 201 868 444 525 408 347 541	
424 423 621 068 065 319 873 (2000) 934 229 562	
189,	
51504 707 287 203 448 889 340 275 922 739	
685 614 126 102 636 005 068 177 652 414 138	
532 829 987 361 302 510 183 215 495 182 219,	
52714 698 968 309 840 139 114 163 810 453	
(2000) 856, 467 553 470 884 375 239 271 104 247	
255 614 690 806 120,	
53629 072 761 960 955 255 964 131 989	
(2000) 220 935 550 272 883 577 362 533 906 790,	
54742 469 901 (2000) 651 639 394 922 259	
457 266 034 519 524 796 043 060 511 408 715 608	
55551 730 478 177 205 218 172 (2000) 370 801	
617 724 328 408 527 621 466 284 032 317 372 840	
965 984 (2000) 931 093 513 386 573 (2000) 480,	
56292 340 778 029 144 030 418 306 (2000) 966	
260 066 342 856 973 493 204 736 461 339 366	
(2000) 174 539 236 767 296 207 169,	
57053 819 800 121 470 742 347 355 046 573	
441 463 727 701 041 582 502 775 636 851 275	
(2000) 898 215 909 (2000),	
58289 922 648 494 165 939 181 159 685 434	
297 680 347 810 921 584 056 910,	
59466 344 345 (4000) 623 939 412 715 207	
980 728 (2000) 069 603 046 449 402 733 462 411	
770,	
60029 196 280 554 788 549 (2000) 706 370	
332 591 477 152 922 600 924 567 721 407 570 993	
453,	
61294 989 331 487 (2000) 472 549 413 763 809	
815 863 563 607 688 890 080 414 781,	
62390 608 006 019 585 801 744 041 767 (2000)	
673 179 284 300 652 704 239 442 910 338 906 330	
461,	
65563 506 376 331 080 (10.000) 743 811 771	
268 082 630 400 894 208 169 656 992 135 705 470	
311 148 188 516 715 134 547 442 052 436,	
64169 263 798 (2000) 006 211 658 055 264	
634 936 (2000) 040 067 106 896 161 971 994,	
65782 321 491 308 685 117 923 283 669 454	
435 540 209 400 884 054 066 422 559 368 120,	
66851 645 333 545 519 111 900 552 338 071	
858 939 925 448 678 544 067 916 935 299 088 782	
910 785 354 861 714 163 422 436 428,	
67867 138 657 147 646 549 450 009 488 917	
020 446 914 485 234 (2000) 490 692 487 335 656	
775 816 540 248 167,	
68889 376 689 921 659 357 776 901 765 338	
955 459 841 454 383 545 954 735 738 137 823,	
69499 849 504 (2000) 299 179 420 690 492	
097 079 082 560 320 415 041 555 771 248 411 589	
846 496,	
70814 447 990 996 783 470 910 234 247 068	
765 026 407 612 177 995 (2000) 219 477 (2000),	
71256 170 954 753 665 354 693 021 916	
(20.000) 749 612 515 177 (2000) 416 016 601 184	
961 769 585,	
72098 360 196 316 456 557 457 493 021 420	
923 814 861 911 160 540 190 197 564 407 913,	
73944 312 357 741 513 500 796 408 316 733	
442 609 152 529 322 381 826 471 807,	

Inteligentom na deželi!

Da omogoči tudi onim, ki bivajo oddaljeni od Ljubljane, založiti se s najboljšimi oblačili, je sklenila trdka DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA, vpeljati potovalno prodajo blaga za razna oblačila, in sicer na ta način, da bo poslala v vsak kraj, od kjer bi dobila vabilo svojega odposlanca, s številnimi vzorci, blago najfinije kvalitete, kakor tudi blago za preproste delavne obleke. Zastopnik, ki bo tudi krojitelj, bo oblačila tudi takoj odmeril, tako, da bo vsakdo prišel poceni ne le do krasnega modernega blaga temveč tudi do elegantno izdelane obleke. Opozorjamo na to zlasti vse državne nameštence, kakor tudi nameštence, privatne nastavitelje ter sploh vse, ki polagajo važnost na dobro in poceni blago ter na izvrstno prilagojena se oblačila. — Priporočamo jim, da se poslužijo teh izrednih ugodnosti.

74022 (2000) 464 828 253 403 107 997 767	
083 780 691 896 039 088 037 332 (4000) 655 235	
246 174 143 652 982 274 700 659 292 560 391 508	
302,	
75069 285 278 747 309 956 (2000) 639 802	
130 237,	
76096 871 244 963 322 537 399 780 625 849	
323 165 596 283 184 107 453 979 364,	
77433 664 747 411 619 190 058 458 654 001	
571 987 135 960 069 858 828 (2000) 512 286 294	
893 229 797 332 068 880 670 383 831 021 530 950,	
78472 375 283 469 140 976 164 804 112 731	
845 658 158 058 783 385 121 450 511 529 (4000)	
806 107 784,	
79729 (2000) 967 514 511 262 355 134 032	
434 799 365 953 366 678 945 695 346 052 508 749	
289 384 300 022 750 004,	
80372 070 251 807 298 559 238 752 042 894	
122 689 110 814 080 998 957 009 658 103 193 104	
066 746 386 392 620 215 915 (2000) 726 690 872,	
81943 905 281 082 716 638 171 165 243 912	
392 513 959 422 508 152 827 (2000) 138 112 834	
570 753 500 130 (2000) 699 067 682 013 812 851,	
82019 268 596 050 530 (2000) 806 867 236	
729 447 449 129 834 544 888 762 201 354 683 918	
620 870 315 127 591 547 672 123 084 400,	
83454 116 269 089 090 888 985 163 657 952	
032 (40.000) 766 261 493 590 932 990 600 938 855	
378 488 499 443 961 (4000),	
84891 595 050 (2000) 836 728 844 757 448	
112 070 902 498 166 442 018 370 042 793 282 325	
113 476 919 811 968 813,	
85141 111 316 302 192 983 312 195 250 303	
390 413 862 853 529 056 819 539 650 181 386,	
80307 (2000) 942 854 554 400 357 083 847	
109 189 373 466 (2000) 467 417 791 219 114 817	
429 654 974 461 741,	
87661 968 195 816 194 203 226 371 656 504	
502 523 890 558 835 691 029 302 570 632 613 931	
124 362 315 067 157 631 706 603,	
88489 477 366 290 545 907 754 913 745 090	
044 982 472 712 282 747 777 748 412 850 508 780	
585 266	
89649 803 678 103 798 834 991 239 168 920	
041 989 637 043 944 544 642 027 027 409 962 485	
329 527 805 246 674 228,	
90826 (2000) 406 003 464 445 465 591 620	
185 078 458 292 707 047 257 556 730 524 514 933	
577 512 988 568,	
91968 028 025 667 666 805 739 251 956 102	
444 042 832 567 084 008 080 942 980 429 981 237	
431 566 212 061,	
92236 801 902 241 763 182 321 497 991 480	
141 447 320 853 630 (2000),	
93994 793 286 923 895 597 734 906 251 543	
213 813 080 566 626 127 397 253 130 (40.000) 607	
677 590 710 623 948,	
94085 816 515 979 301 472 735 002 287 103	
711 398 272 615 833 678 011 207 000 233 765 811	
800 509 938,	
95465 329 504 214 446 700 978 333 013 999	
755 861 575 335 859,	
96138 954 017 713 869 063 243 230 911 667	
951 583 068 734 555 345 634 200,	
97358 000 201 939 347 033 058 023 603 926	
127 881 250 159 841 932 772 (2000) 723 097 373,	
98105 779 090 301 165 781 989 530 350 538	
625 018 626 654 816 243 809 201 032 111 426,	
99737 925 012 684 982 826 262 524 204 (2000)	
034 907 614 866 520 551 669 210 424 117 861 281	
828 (2000) 712 856 554 552 177 701 274,	
100420 759 350 558 169 (2000) 052 885 941	
220 042 718 275 863 031 211 870 165,	
101906 647 520 600 471 845 893 210 794 974	
955 063 154 565 977 279 787 453 877 041 876 269	
944 704 426 693 132 874 080 949 467 348 (2000)	
671 821 (2000) 768,	
102608 516 693 171 587 599 044 262 615 528	
789 256 619 091 376 642 648 130 337 687 927 473	
103715 608 267 561 618 013 156 962 823 033	
819 217 670 569 582 (2000) 625 891 649 640 960	
(2000) 291 864,	
104612 178 001 822 325 686 004 928 326 412	
985 623471 (2000) 717 692,	
105477 (2000) 328 415 209 630 131 296 443	
007 390 294 955 790 471 252 796 160 663 014 (2000)	
643 728 394	

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvnih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Samostojna kuharica (gospodinja), želi službo, na večje posestvo na deželi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 3718.

Krepak petnajstletni ključavničar, vajenec želi mojstra, pri katerem bi imel tudi vso oskrbo. Naslov v upravi št. 3719.

Iščem mesto za pospravljanje sob ali kaj sličnega. Naslov v upravi lista pod številko 3741.

Za ključavničarskega in mehaničnega vajenca želi vstopiti 15 let star dečko, ki je z dobrim uspehom skončal 8 razr. osnovno šolo. Ponudbe: Rudolf Jurman, Loke 389 (Trbovlje L.) 3736

Proste službe

LOGAR za varstvo gozda, se išče. Plača Din 300, stanovanje in zemljišče. — Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod št. 3728.

PRODAJALKA dobra manufakturnistinja, starejša moč, in BLA-GAJNICA, ki mora biti obenem dobra računarica, se takoj sprejmeta v trgovini z meš. blagom na deželi. Ponudbe brez priloge znamk na upravo »Slovenca« pod št. 3709.

ZELEZOSTRUGAR in 2 zidarja za jarno se sprejmejo. — Ponudbe je poslati na Vodstvo rudnika v Kočevju.

Stanovanja

Sobo s kuhinjo, išče zakon, par brez otrok. Gre tudi za hišnika. — Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod št. 3712.

Vrajem

VELIKO KLET priprav. za vsako delavnico, skladišče ali vinotoč, oddam. Glince XI/12.

Pisarniško sobo v visokem pritličju, odda takoj Pokojniški zavod v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Posestva

Stavbne PARCELE naprodati. — Naslov pove uprava lista pod št. 3714.

Prodajna Bledu VILO z vrhom. Naslov v upravi lista pod številko 3300.

HIŠA (enonadstropna), 2 sobi, kuhinja, primeren lokal za trgovca, velik vrt, v Zepelevcu pri Brezicah, se odda v najem ali prodaja. — Karolina Majcen, pos., Zidanmost

Hiša enonadstropna, pri kolodvoru in blizu rudnika, v kateri se nahaja več let dobro tekoča gostilna, z lepim gospod. poslopjem in lepim zemljiščem, obstoječe iz 10 orolov nji, travnikov in gozdov, se zaradi rodbin. razmer takoj prodaja. Cena 300.000 Din. — Izve se naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3570.

Kdo prodaja?

Kupimo motor 18 PS, 300 Volt, za istosmerni tok. »Tekstilana«, tovarna suknja d. d., Kočevje.

zlatu kupuje po najvišjih cenah cerne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

inserirajte v »Slovenca«

Nasa obit

Volna - bombaz za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4.

Tvrda A. VOLK Ljubljana, Resljeva cesta 24 nudi najceneje vse vrste pšenično moko in druge mlevske izdelke. **zahtevajte cenik!**

Sobo z 1 ali 2 posteljama se odda Ilirska ulica št. 19, II. nadstropje, desno, IVAN RESNIK.

Razpis.

Župni urad v Sodražici razpisuje pismeno ofertalno licitacijo za

adaptacijo župne cerkve

v Sodražici. — Vsa potrebna pojasnila in primomočke dobe reflektanti pri župnem uradu v Sodražici. Ponudbe je vpsolati do 27. maja t. l. — Licitacija se bo vršila dne 30. maja ob 10. uri dopoldne v župnišču. Gradbeni odbor si pridržuje pravico oddati delo ne glede na višino ponudene vsote.

Prva ljubljanska velepražarna za kavo
Karol Planinšek
priporoča svoje priznane najboljše mešanice

pražene kave

Cenjenim odjemalcem se zmelje kava električnim potom takoj pri nakupu brezplačno in sicer za **turško ali navadno kavo.**

Prodajalnica: Dunajska cesta, vogal Tavčarjeve ulice.

Zahvala.

Vsem, ki so se kakorkoli spomnili našega prerano umrlega

Milkota Dežmana

vsem, ki so zanj molili, ga obiskali ob smrtni postelji, mu poklonili vence in cvetje, ga spremili k zadnjemu počivališču in ki so nam ob tem strašnem udarcu izrazili sočutje, izražamo s tem najtoplejšo zahvalo. Posebej se zahvaljujemo ravnateljstvu in gospod profesorjem realne gimnazije, součencem in součencem, pevcem za žalostinke, govorniku za poslovilne besede in Orlicem, ki so ga v tako obilnem številu spremljali na zadnji poti:

Vsem: Bog plačaj!

Rodbine: DEŽMAN — KREK — STRUCELJ.

Zahvala.

Ob prerani smrti našega iskreno ljubljene soproga ozir, očeta, sina, brata in vsaka, gospoda

Anton Valenčaka

trgovca in posestnika

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nam v dnevih njegove bolezni ter ob njegovi smrti stali tolažilno in sočutno ob strani. Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, zlasti monsignoru I. Rotnerju za prekrasen govor, nadalje gosp. dr. Žižeku za zdravniško pomoč, zastopniku trgov. gremija v Slovenjgradcu gosp. Škofu, gg. pevcem za ganljive žalostinke, gasilnemu društvu v Velenju ter vsem njegovim tovarišem in prijateljem, vsem darovalcem prekrasnih vencev, končno vsem, ki so blagega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti.

Ohranite ga v blagem spominu!

Velenje, dne 12. maja 1927.

MARIJA VALENČAK, soproga.

Cenjenim čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke

Ivan Križnar
krovec
Ljubljana, Hrenova ul. 9

„Ilustr. Slovenca“
letnika 1926 in 1926
sta še na razpolago.

IVAN JAVORNIK
mesar
Ljubljana, Domobranska c. 7
Stojnica poleg Zmajkega mostu

Blaž Jančar
pleskar
Ljubljana, Breg

TEOD. KORN
kleparsko in instalacijsko podjetje
Ljubljana
Poljanska cesta št. 8

KLOBUKE
perilo i. dr. modno
blago kupite
najceneje

PRI AMERIKANCU
LJUBLJANA, Stari trg 10
Zaloge telovadnih potrebščin

Deželna lekarna
pri „Mar. Pomagal“
Mr. ph. M. Leustek
Ljubljana, Resljeva cesta 1

Marinc, Černe & Komp.
dr. z o. z., pleskarska in
črkoslik. tvrdka, LJUB-
LJANA, Vošnjakova 8

Angeloslav Hrastnik
manufakturna trgovina
Ljubljana, Karlovska c. 8

K. Pečenko
trgovina vseh vrst usnja
in čevljariskih potrebščin
Ljubljana, Sv. Petra cesta 32

PRISTOU & BRICELJ
črkoslikarja, Ljubljana
Aleksandrova c. 1
Telef. 90 Ustan. 19038

Kudolič Radovan
tapetnik
Ljubljana, Krekov trg 7

KOVAČIČ & JAPELJ
trgovina s spec. kolonij.
in materij. blagom
LJUBLJANA, Kongresni trg 19

Jakob Kavčič
parna pekarna
Ljubljana, Gradišče 5
Podruž.: Prešernova 14

Peter Žitnik
splošno kleparstvo
LJUBLJANA
Poljanska cesta 31

A. JINKOVEC **K. SOSS**

TRAJNE KRAVATE KLOBUKI
MODNE POTREBŠČINE

Prvovrstna dalmatinska vina

se dobivajo na malo in na veliko pri veletrgov. dalmatinskih vin

Bonačič & Bakovič

Split -- Maribor

Skladišče: Slomškov trg 6. Vinotoč: Lekaršiška ulica 7.

Zahvala.

Po naročilu svojega pokojnega strica, duhovnega svetnika

č. g. Jakoba Aljaža

bodi izrečena javna zahvala vsem, ki so umrlega spremili na njegovi zadnji poti. Pred vsem iskrena zahvala obema zdravnikoma gg. prof. dr. Štajmerju in dr. Kogojcu, ki sta bila pokojniku v pomoč v težki bolezni, gg. vladnemu svetniku dr. Andrejki, podpolkovniku Andrejki, agrarnemu komisariju dr. Špiler-Muysu, okr. glavarju dr. Vavpotiču, sodniku Kalanu, ravnatelju dr. Mantuanju, dr. Marnu, Slov. Plan. društvu, Glasbeni Matici, Pevski zvezi, »Ljubljani«, društvu »Skala«, Hrv. Plan. društvu, gg. profesorjem dr. Rožmanu, Premrlu, Mičkarju, preč. gg. kanonikom Sušniku, dr. Kimovcu in dr. Klinarju, vsej ostali čč. duhovščini iz domače in tujih dekanij, zlasti preč. g. dekanu Jakobu Faturju za vodstvo pogreba, cerkveni govor in sv. mašo, g. svetniku Lavtižarju, vsem gg. govornikom, ki so se ob odprtem grobu od umrlega poslovili, vsem darovalcem vencev, ki so kakorkoli pokojniku razodevali naklonjenost ter mu izkazali zadnjo čast.

Dovje, dne 11. maja 1927.

MARIJA ŽAGAR.

Pridobivate novih naročnikov!

Zahvala.

Povodom smrti moje predrage sestre

Anice Primar

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mi izrazili sožalje in z menoj sočustvovali, storili mi katerokoli uslugo. Posebno pa se zahvalim preč. g. kanoniku in dekanu Ivanu Lavrenčiču, gg. župnikom iz Homca, Rov in Tunjice, gg. oo. frančiškanom, gg. dr. Dereaniju in dr. Polcu, čč. sestram usmiljenkam, društvu »Kamnike«, pevskemu zboru društva »Kamnike« za ganljive žalostinke, gg. županoma iz Nevelj in Radomlje, dekliski Marijini družbi in Kamniku za njeno veliko požrtvovalnost in prelepo spremstvo, dekliski Marijini družbi v Radomljah, darovalkam krasnih vencev, kamniškemu meščanstvu in vsem, ki so izkazali čast in ljubav predragi pokojnici. Vsem bodi Bogi Bog preobiljen plačnik!

Radomlje, 11. maja 1927.

IVAN PRIMAR.

Ing. Gvidon Gulič:
Parni stroj in parna turbina.
Navodila za strojnike in obratovodje parnih obretov. — Vezana knjiga stane 80 Din.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

KNJIGOVEZNICA K.T.D.

črtalnica in tvornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/II priporoča

svojo stalno veliko zalogo mnogovrstnih salda-konti, štrac, journalov i. t. d. lastnega izdelka.

Vstopnice za razne prireditve, blagajniške bloke i. t. d.

Županstvo občine Petrovče

prepoveduje vsem sejmarjem prodajo blaga v Petrovčah na dan odkritja spominske plošče dne 26. t. m. ali za slučaj slabega vremena, na dan 29. t. m.